

การเคลื่อนไหวทางการเมือง ของอดีตนายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัด (ค.ศ. 2003 -2016)

The Political Movement of Mahathir Mohamad,
the Malaysian Former Prime Minister (2003-2016)

อภิเชษฐ กาญจนดิฐ (Apichest Kanchanadit)¹

บทคัดย่อ

บทความเรื่อง การเคลื่อนไหวทางการเมืองของอดีตนายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัด (ค.ศ. 2003-2016) ใช้ระเบียบวิธีทางประวัติศาสตร์เพื่อศึกษาการเคลื่อนไหวทางการเมืองของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดหลังจากการลงจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในช่วง ค.ศ. 2003-2016 โดยมุ่งศึกษาว่าอะไรคือปัจจัยที่นำมาสู่การเคลื่อนไหวทางการเมืองดังกล่าว การเคลื่อนไหวทางการเมืองนั้นมีลักษณะอย่างไร และส่งผลต่อการเมืองมาเลเซียหรือไม่ อย่างไร ผลการศึกษาพบว่านายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด เป็นอดีตนายกรัฐมนตรีคนสำคัญของมาเลเซีย ซึ่งวิสัยทัศน์และการทำงานหนักของเขาสร้างความก้าวหน้าให้มาเลเซียอย่างเห็นได้ชัด แต่หลังจากที่เขาก้าวลงจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีใน ค.ศ. 2003 ผู้นำมาเลเซียรุ่นต่อมาได้เปลี่ยนแนวทางการบริหารประเทศและลดความสำคัญของโครงการต่างๆ ที่ถือเป็น “มรดกทางการเมือง” ของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดลงไปทำให้เขาหวนกลับคืนสู่เวทีการเมืองอีกครั้งหนึ่งเพื่อพิทักษ์มรดกทางการเมืองเหล่านี้ การเคลื่อนไหวทางการเมืองที่สำคัญของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดในระยะเวลาระหว่างค.ศ. 2003-2016 คือ การโค่นล้มผู้นำทางการเมืองรุ่นใหม่ที่เคยเป็นทายาททางการเมืองของเขา อย่างไรก็ตาม นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดต้องประสบความยากลำบากในการเคลื่อนไหวทางการเมือง เพราะผู้นำทางการเมืองรุ่นใหม่สามารถนำกลไกต่างๆ ของรัฐมาปกป้องตัวเองและใช้ตอบโต้ นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดได้อย่างดี ซึ่งวิธีการเช่นนี้ไม่ต่างจากสิ่งที่นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเคยใช้จัดการคู่แข่ง

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์, สาขาวิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000.
อีเมล : apichest@hotmail.com

ทางการเมืองเช่นกัน อย่างไรก็ตามนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดพยายามแสวงหาแนวทางการเคลื่อนไหวใหม่ ๆ เช่น การสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การแสวงหาแนวร่วมใหม่จากคู่ขัดแย้งในอดีต อาทิ องค์กรพัฒนาเอกชนและนักการเมืองฝ่ายค้าน รวมทั้งการก่อตั้งพรรคการเมืองใหม่ขึ้นเพื่อลงแข่งขันในการเลือกตั้งทั่วไป การเคลื่อนไหวทางการเมืองของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดมีส่วนลดทอนความน่าเชื่อถือของนายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีจนทำให้ต้องลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และเป็นอุปสรรคสำคัญทางการเมืองและการบริหารประเทศของนายนาจิบ ราซัคนายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน

คำสำคัญ : มหาเธร์ โมฮัมหมัด, การเมืองมาเลเซีย

Abstract

An article titled “The Political Movement of Mahathir Mohamad, the Malaysian Former Prime Minister (2003-2016)” aims to understand that Dr Mahathir Mohamad’s the political movement after step down as Prime Minister during 2003 until 2016 and study about what are the factors that cause of his the political movement and how does the political movement that effect to Malaysian politics.

Malaysia’s former Prime Minister, Dr Mahathir Mohamad, was a prominent political figure, whose vision and dedication contributed greatly to the country’s rapid economic development. After Dr Mahathir stepped down as Prime Minister in 2003, his successors initiated significant changes in state administration and diminished his grandiose projects which were known as Dr Mahathir’s “political legacy”. Dr Mahathir Mohamad, therefore, decided to return to the political realm to protect his legacy. Dr Mahathir’s recent political movement was an effort to remove his hand-picked successors from power. Nonetheless, his attempts to bring down his successors faced with various difficulties as the new leaders managed to employ the state mechanism to protect their roles and craftily counterattack Dr Mahathir. This manoeuvre utilised the same method that

Dr Mahathir used to bring down his political opponents during his tenure as Prime Minister. Dr Mahathir sought new strategies to continue his political movement such as using a weblog to communicate with the people, reconciling with his opponents and NGOs, and forming an opposition party. It is believed that his political movement threatened the former Prime Minister Abdullah Badawi's credibility and eventually forced him to step down. Dr Mahathir's movement also brought major obstacles in politics and state administration to the current Prime Minister Najib Razak.

Keywords : Mahathir Mohamad, Malaysia Politics

บทนำ

นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด คือ นายกรัฐมนตรีผู้ครองตำแหน่งยาวนานที่สุดในประวัติศาสตร์มาเลเซีย (ค.ศ.1981-2003) และมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งทั้งในเวทีการเมืองและการพัฒนาประเทศมาเลเซีย ต่อมาแม้ว่านายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดได้ก้าวลงจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและมิได้มีตำแหน่งทางการเมืองและการบริหารประเทศอย่างเป็นทางการ แต่ยังมีอิทธิพลในเวทีการเมืองมาเลเซียมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ในช่วง ค.ศ. 2015-2016 ที่ผ่านมา อดีตนายกรัฐมนตรีนี้อ้างสร้างความปลอดภัยให้แก่ผู้คนจำนวนมากเมื่อหวนกลับคืนสู่เวทีการเมืองอีกครั้งอย่างเต็มตัวในวัยกว่า 90 ปี โดยได้ประกาศลาออกจากพรรคอัมโนซึ่งเขาเป็นสมาชิกมาร่วม 7 ทศวรรษที่ยังเคยดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาอย่างยาวนาน และได้ประกาศก่อตั้งพรรคการเมืองใหม่ที่มีชื่อว่าพรรคเอกภาพประชาชนมาเลเซีย (Malaysian United Indigenous Party หรือ Parti Pribumi Bersatu Malaysia: PPBM) ขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อโค่นล้มพรรคอัมโนในการเลือกตั้งทั่วไปใน ค.ศ.2018 บทความชิ้นนี้ต้องการศึกษาการเคลื่อนไหวทางการเมืองของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดหลังจากการลงจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในช่วง ค.ศ. 2003-2016 โดยมุ่งศึกษาว่าอะไรคือปัจจัยที่นำมาสู่การเคลื่อนไหวทางการเมืองดังกล่าว การเคลื่อนไหวทางการเมืองนั้นมีลักษณะอย่างไรและส่งผลต่อการเมืองมาเลเซียหรือไม่ อย่างไร นอกจากการศึกษาครั้งนี้จะ

ช่วยให้เข้าใจเคลื่อนไหวทางการเมืองของนักการเมืองที่สำคัญที่สุดคนหนึ่งในประวัติศาสตร์การเมืองมาเลเซียแล้ว ยังอาจช่วยให้เข้าใจพัฒนาการทางการเมืองของประเทศมาเลเซียได้ในอีกมิติหนึ่ง

ภูมิหลังทางการเมืองของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด

มหาเธร์ โมฮัมหมัดเกิดเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน ค.ศ. 1925 ณ เมืองอลอสตาร์ รัฐเคดาห์ ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของมาเลเซียในปัจจุบัน โดยในเวลานั้นเคดาห์ตกเป็นส่วนหนึ่งของระบบอาณานิคมอังกฤษได้ 14 ปีแล้ว เมื่อมหาเธร์ โมฮัมหมัดถือกำเนิดนั้นครอบครัวของเขามีได้มีบทบาททางการเมืองและสังคมในเคดาห์มากนัก โดยบิดาของเขาเป็นลูกหลานชาวอินเดียที่เข้ามาตั้งรกรากที่เกาะปีนัง และได้ย้ายมายังในเคดาห์เพื่อสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนของรัฐบาล ส่วนมารดาเป็นชาวมลายูซึ่งสืบเชื้อสายมาจากตระกูลขุนนางในรัฐเคดาห์แต่มีได้ใกล้ชิดกับศูนย์กลางอำนาจมากนัก ทั้งนี้การที่บิดามารดาของมหาเธร์ โมฮัมหมัดมีลูก ๆ รวมกันถึง 8 คนจากการแต่งงาน 2 ครั้งทำให้ครอบครัวนี้ไม่ได้มีความเป็นอยู่ที่สบายนัก แต่ภายใต้บิดาผู้เข้มงวดในเรื่องการเรียนและมารดาผู้ปลูกฝังศีลธรรมและค่านิยมเรื่องการทำงานหนักทำให้มหาเธร์ โมฮัมหมัดมุ่งมั่นศึกษาและมีผลการเรียนดีมาตั้งแต่เยาว์วัย (Mahathir Mohamad, 2011 : 12-14; Barry Wain, 2010: 4-8)

มหาเธร์ โมฮัมหมัดเริ่มสนใจการเมืองขณะเรียนชั้นมัธยม เนื่องจากไม่พอใจที่กองทัพญี่ปุ่นเข้ายึดครอง มลายาในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง ต่อมาเมื่อสงครามสิ้นสุดลงและอังกฤษกลับเข้ามาปกครองมลายาพร้อมแผนการสหภาพมลายา (Malayan Union) ซึ่งให้สิทธิการเป็นพลเมืองแก่ผู้คนหลากหลายเชื้อชาติที่อาศัยอยู่ในมลายาอย่างเท่าเทียมกัน แผนการนี้สร้างความไม่พอใจให้แก่ชาวมลายูที่ถือว่าตนเป็นเจ้าของดินแดนแห่งนี้มาแต่เดิม บรรดาแกนนำชาวมลายูจึงร่วมกันก่อตั้งพรรคอัมโน (United Malays National Organization: UMNO) ขึ้นเพื่อเรียกร้องสิทธิของชาวมลายูในฐานะภูมิบุตร (Bumiputera : Son of the Soil) ภายใต้สถานการณ์เช่นนี้มหาเธร์ โมฮัมหมัดในวัยหนุ่มซึ่งกระตือรือร้นทางการเมืองจึงสมัครเป็นสมาชิกและร่วมเคลื่อนไหวกับพรรคอัมโน (Barry Wain, 2009 : 9-10) ซึ่งนี่คือจุดเริ่มต้นความสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างมหาเธร์ โมฮัมหมัดและพรรคอัมโนที่ยาวนานถึง 70 ปี

หลังสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมด้วยคะแนนดีเยี่ยม มหาเธร์โมฮัมหมัดได้รับคัดเลือกและสนับสนุนทุนการศึกษาให้เข้าเรียนที่วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระเจ้าเอ็ดเวิร์ดที่ 7 (King Edward VII College of Medicine)² ซึ่งเป็นหนึ่งในสถาบันการศึกษาที่ดีที่สุดในมลายาในเวลานั้น ในระยะนี้เขาได้ทำกิจกรรมนักศึกษาโดยเป็นประธานชมรมอิสลามและเป็นบรรณาธิการวารสารของนักศึกษาแพทย์ และเนื่องจากขณะนั้นบิดาของเขาลาออกจากงานทำให้ฐานะของครอบครัวตกต่ำลง มหาเธร์โมฮัมหมัดจึงเริ่มหารายได้โดยการเขียนบทความให้หนังสือพิมพ์ Strait Times โดยใช้นามปากกาว่า CheDet ซึ่งมาจากชื่อเล่นของเขาที่เรียกกันภายในครอบครัว (Barry Wain, 2009 : 10, 12) อาจกล่าวได้ว่าเวลาที่ศึกษาอยู่ในสิงคโปร์นี้เป็นช่วงที่มหาเธร์โมฮัมหมัดได้พัฒนาทักษะและเปิดโลกทัศน์ทางการเมืองให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

เมื่อนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดสำเร็จการศึกษาตัวเขาได้เข้ารับราชการในรัฐเคดาห์อยู่ระยะหนึ่ง ต่อมาได้ลาออกเพื่อเปิดคลินิกส่วนตัวและทำงานการเมืองอย่างจริงจังร่วมกับพรรคอัมโนในสาขารัฐเคดาห์โดยลงสมัครรับเลือกตั้งทั่วไปเป็นครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. 1964 ซึ่งเขาได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งครั้งนี้ แต่ต่อมาต้องพ่ายแพ้ในการเลือกตั้ง ค.ศ. 1969 และหลังการเลือกตั้งครั้งนั้นชาวมลายูกับชาวจีนต่างนำแนวคิดเชื้อชาตินิยมมาเป็นเครื่องมือโจมตีอีกฝ่ายหนึ่ง หลังผลการเลือกตั้งจบลงต่างฝ่ายพากันออกมาเฉลิมฉลองชัยชนะของพรรคที่ตนสนับสนุน เมื่อขบวนของทั้งสองฝ่ายมาเผชิญหน้ากันจึงเกิดการปะทะกันและเกิดเหตุจลาจลขึ้นในกัวลาลัมเปอร์และต่อมาได้ลุกลามไปทั่วประเทศจนส่งผลให้มีผู้เสียชีวิต 196 คน ถูกจับกุม 9,143 บ้านเรือนไฟไหม้ 753 หลัง (David Brown, 1994 : 230)

หลังเหตุการณ์จลาจลทางเชื้อชาตินายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดได้เขียนจดหมายเปิดผนึกวิจารณ์ตงกูอับดุล ราห์มาน นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าพรรคอัมโนอย่างรุนแรงว่าละเลยความสำคัญของชาวมลายูที่ยังยอมอ่อนข้อให้แก่ชาวจีนทำให้บรรดาชาวจีนผู้อพยพเข้ามาตั้งรกรากในมลายาท้าทายต่อชาวมลายูผู้เป็นเจ้าของดินแดนที่แท้จริง ผลจากจดหมายฉบับนั้นทำให้ตงกู อับดุล ราห์มานประกาศขับนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดออกจากการเป็นสมาชิกพรรคอัมโนทันที อย่างไรก็ตามนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดยังเดินหน้าเสนอแนวคิดดังกล่าวด้วยการเขียนหนังสือเรื่อง

²ต่อมาเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยมลายา และมหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ตามลำดับ

The Malays Dilemma ซึ่งใช้หลักฐานทางวัฒนธรรมมาอธิบายความไม่กลมกลืนระหว่างชาวจีนกับชาวมลายูโดยชี้ว่าชาวจีนคือภัยที่สำคัญของชาวมลายู และเสนอว่ารัฐบาลควรให้สิทธิพิเศษทางเศรษฐกิจแก่ชาวมลายูเพื่อให้ชาวมลายูมีฐานะทางเศรษฐกิจเทียบเท่ากับชาวจีนซึ่งจะลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติลงไป (Mahathir bin Mohammad, 1980)

เหตุการณ์จลาจลทางเชื้อชาติ ค.ศ. 1969 ทำให้ตนกู อับดุล ราห์มานประกาศลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าพรรคอัมโน ตนอับดุล ราซักรองนายกรัฐมนตรีในขณะนั้นจึงได้ก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี อย่างไรก็ตามสถานการณ์เช่นนี้กลับส่งผลดีต่ออนาคตทางการเมืองของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด เพราะตนอับดุล ราซักรัดสินใจเรียกนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดกลับมาทำงานการเมืองอีกครั้งหนึ่งโดยมอบตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงสำคัญๆ ให้ในหลายวาระ เช่น กระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม กระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น การหวนคืนสู่เส้นทางการเมืองในครั้งนี้เป็นเส้นทางที่ก้าวไปสู่ความรุ่งโรจน์ของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด เพราะต่อมาแม้ว่าตนอับดุล ราซักรเสียชีวิตลงแต่ตนอัสสุซเซิน ออนันน์นายกรัฐมนตรีคนใหม่ได้แต่งตั้งให้นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี และต่อมาเมื่อตนอัสสุซเซิน ออนันน์ประสบปัญหาสุขภาพจนต้องลาออกจากตำแหน่งเมื่อ ค.ศ. 1981 นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดก็ก้าวขึ้นสู่จุดสูงสุดทางการเมืองในฐานะนายกรัฐมนตรีคนที่ 4 ของมาเลเซีย

บทบาทของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

ตลอดระยะเวลาที่นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี บทบาทและการทำงานของตัวเขาในช่วงเวลาดังกล่าวสร้างภาพความทรงจำให้แก่ประชาชนชนมาเลเซียอย่างน้อยสองประการ ประการแรก คือ การเป็นผู้นำที่พัฒนาและสร้างความเปลี่ยนแปลงให้ประเทศมาเลเซียอย่างก้าวกระโดด ประการที่สอง คือ การเป็นผู้นำซึ่งนิยมใช้ท่าทีอันแข็งกร้าวจัดการปัญหาและคู่แข่งทางการเมือง จนเรียกได้ว่าผู้นำที่มีลักษณะอำนาจนิยม

การเป็นผู้นำที่มุ่งเน้นการพัฒนาและสร้างความเปลี่ยนแปลงให้ประเทศมาเลเซีย

ถือเป็นบทบาทด้านบวกของนายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัด ซึ่งผลงานสำคัญของเขาปรากฏชัดเจนทั้งในแง่วิสัยทัศน์ที่สะท้อนผ่านแผนยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาประเทศ อาทิ การจัดทำแผนการ “วิสัยทัศน์ 2020” เมื่อ ค.ศ. 1991 เพื่อเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่จะพัฒนาและยกระดับประเทศมาเลเซียให้กลายเป็นประเทศพัฒนาแล้วใน ค.ศ. 2020 และผลงานที่เป็นรูปธรรมในโครงการพัฒนาจำนวนมากทั่วประเทศมาเลเซียที่เขาสร้างขึ้นตั้งแต่ก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในทศวรรษ 1980 อาทิ การสร้างเครือข่ายทางด่วนทั่วประเทศมาเลเซีย การสร้างสะพานเชื่อมแผ่นดินใหญ่กับเกาะปีนัง การก่อตั้งบริษัทผลิตรถยนต์แห่งชาติยี่ห้อโปรตรอน (Proton) เมื่อ ค.ศ. 1983 และผลิตรถรุ่นแรกออกจำหน่ายได้สำเร็จใน ค.ศ. 1993 ต่อมาในช่วงทศวรรษ 1990 ก็มีโครงการขนาดใหญ่ อาทิ การริเริ่มก่อสร้างปุตราจายาเมืองหลวงแห่งใหม่ของมาเลเซีย และการขยายพื้นที่ข้างเคียงเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงหรือไซเบอร์จายา การตั้งหน่วยงานพัฒนาระบบการจัดส่งและควบคุมดาวเทียมของมาเลเซีย การก่อสร้างเครือข่ายการเดินรถไฟฟ้ายานความเร็วสูงในกัวลาลัมเปอร์ และการก่อสร้างสนามบินนานาชาติแห่งใหม่ เป็นต้น นอกจากนี้นายกรัฐมนตรีโมฮัมหมัดยังต่อยอดศักยภาพของผู้นำที่มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศได้อย่างโดดเด่นอีกครั้งในช่วงปลายทศวรรษ 1990 เมื่อมาเลเซียประสบปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจที่แพร่ไปทั่วทั้งเอเชีย จนกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund : IMF) เสนอให้รัฐบาลมาเลเซียกู้ยืมเงินมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหา แต่นายกรัฐมนตรีมหาเธร์โมฮัมหมัด กลับปฏิเสธและเลือกนำงบประมาณรัฐบาลและระดมทุนภายในประเทศมาลงทุนในโครงการขนาดใหญ่เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและกระจายรายได้ภายในประเทศ (ตีรณ พงศ์เมฆพัฒน์, 2542 : 26) ดังปรากฏสิ่งก่อสร้างสำคัญของมาเลเซียที่เกิดขึ้นในระยะนี้ เช่น อาคารแฝดเปโตรนาส (Petronas Twin Tower) อาคารเทเลคอม (Telekom Tower) เป็นต้น ซึ่งวิธีการของเขาประสบผลสำเร็จและสามารถแก้ไขวิกฤติเศรษฐกิจของมาเลเซียได้เป็นอย่างดี ผลจากการริเริ่มและดำเนินการในโครงการขนาดใหญ่จำนวนมากข้างต้นทำให้นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดได้รับการยอมรับจากชาวมาเลเซียให้เป็นบิดาแห่งการสร้างความทันสมัยของมาเลเซีย (Father of Modernization) ขณะเดียวกันความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมเช่นนี้ก็กลายเป็นภาคภูมิใจที่สำคัญของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดและ “มรดกทางการเมือง” ที่เขาฝากไว้ในดินแดนมาเลเซียเช่นกัน

อย่างไรก็ตามนายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัด ยังมีอีกหนึ่งภาพลักษณ์ในทางลบ คือ การที่เขาเป็นผู้นำทางการเมืองซึ่งมีลักษณะอำนาจนิยม (authoritarianism) เพราะมักใช้ท่าทีและมาตรการอันแข็งกร้าว โดยเฉพาะการใช้อำนาจรัฐจัดการปัญหาหรือคู่ขัดแย้งทางการเมืองตลอดเวลาที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีถึง 3 ตัวอย่างสำคัญที่แสดงให้เห็นลักษณะเช่นนี้ได้เป็นอย่างดี

ตัวอย่างแรก คือ การที่นายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัดใช้ความรุนแรงจัดการอดีตรองนายกรัฐมนตรีอันวาริอิบราฮิม หลังจากทั้งคู่ขัดแย้งกันในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจช่วงปลายทศวรรษ 1990 เนื่องจากนายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัดยืนยันว่ารัฐบาลมาเลเซียสามารถแก้ไขวิกฤติเศรษฐกิจได้ด้วยตนเอง ขณะที่นายอันวาริ อิบราฮิมเสนอว่าควรกู้ยืมเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศมาแก้ไขวิกฤติของประเทศ เหตุการณ์นี้ทำให้นายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัดมองว่านายอันวาริ อิบราฮิมโอนอ่อนตามแนวทางของมหาอำนาจชาติตะวันตกซึ่งต้องการควบคุมและแทรกแซงระบบเศรษฐกิจโลก นายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัดจึงปลดนายอันวาริ อิบราฮิมออกจากทุกตำแหน่งในรัฐบาล และใช้กฎหมายความมั่นคงภายในตั้งข้อหานายอันวาริ อิบราฮิมว่าทุจริตในหน้าที่และมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ รวมถึงข้อหาเพิ่มเติมอีกราว 10 คดี (ชัยโชค จุลศิริวงศ์, 2542 : 47) ซึ่งทำให้นายอันวาริ อิบราฮิมต้องโทษคุมขังเป็นเวลาหลายปี

ตัวอย่างที่สอง คือ การที่นายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัด ใช้ความแข็งกร้าวและอำนาจรัฐลดอำนาจและบทบาททางการเมืองของเชื้อพระวงศ์ในมาเลเซีย เริ่มตั้งแต่ ค.ศ. 1983 เมื่อนายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัดพบว่าการประกาศใช้กฎหมายมีความล่าช้า เพราะพระราชอาธิบติมักชะลอการลงพระปรมาภิไธยรับรองกฎหมายที่พระองค์ไม่เห็นด้วยทั้งที่กฎหมายนั้นผ่านการลงมติรับรองจากรัฐสภามาแล้ว นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดจึงผลักดันให้แก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญโดยกำหนดให้พระราชอาธิบติทรงมีกำหนดเวลาที่แน่นอนในการพิจารณาและพระราชวินิจฉัยกฎหมายโดยรัฐสภามีสิทธิ์เห็นด้วยหรือคัดค้านพระราชวินิจฉัยนั้นก็ได้ และหากรัฐสภาลงมติรับรองกฎหมายนั้นแล้วแต่พระราชอาธิบติยังไม่ทรงลงพระปรมาภิไธยภายใน 30 วันก็ให้ประกาศบังคับใช้กฎหมายนั้นได้ทันที (ชัยโชค จุลศิริวงศ์, 2542 : 47) จากนั้นนายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัดยังขัดแย้งพระราชวงศ์ในมาเลเซียอีกครั้งในช่วง ค.ศ. 1987 เมื่อตงกู ราซาเลห์ ฮัมซะห์ (Tengku Razaleigh bin Tengku Mohd Hamzah) เจ้าชายจากรัฐกลันตันและรองหัวหน้าพรรคอัมโนเสนอตัวชิงตำแหน่งหัวหน้าพรรคอัมโนจาก

นายแพทย์ มหาเธร์ โมฮัมหมัด การแข่งขันครั้งนั้นลุกลามถึงขั้นมีการฟ้องร้องต่อศาล และศาลตัดสินให้ยุบพรรคอัมโน นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดจึงจัดทะเบียนตั้งพรรค “อัมโนใหม่” (New UMNO หรือ UMNO Baru) ขึ้น ส่วนตนกู ราชาเลห์ ฮัมซะห์ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากบรรดาพระราชวงศ์ในรัฐทางเหนือของมาเลเซียได้ตั้งพรรค “จิตวิญญาณมลายู 46” (Spirit of 46 Malay Party หรือ Parti Melayu Semangat 46) ขึ้น ทำที่เช่นนี้ของพระราชวงศ์สร้างความไม่พอใจแก่นายแพทย์ มหาเธร์ โมฮัมหมัด อย่างยิ่ง ต่อมาเมื่อตนกู มาจิด (Tengku Majid) โอรสสุลต่านรัฐยะโฮร์ทำร้ายร่างกายนักกีฬา สอกกีที่มเปรักในการแข่งขันกีฬาภายในประเทศ ค.ศ. 1992 นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดจึงนำประเด็นนี้เข้าสู่รัฐสภาจนนำไปสู่การประกาศใช้กฎหมายที่ว่าด้วยการยกเลิก การให้อภัยโทษแก่สุลต่านและพระราชวงศ์ที่ทำผิดกฎหมาย (Roger Kershaw, 2001 : 110-117) ประเด็นเหล่านี้ถือเป็นชัยชนะสำคัญที่นายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัด มีเหนือสถาบันสุลต่านและเชื้อพระวงศ์ในมาเลเซีย และทำให้บรรดาสุลต่านและ เชื้อพระวงศ์มาเลเซียไม่กล้าเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากนักตราบถึงปัจจุบัน

ตัวอย่างที่สาม คือ การที่นายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัด ใช้อำนาจรัฐจัดการ ขบวนการภาคประชาชนซึ่งตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลมาเลเซียและนายกรัฐมนตรี มหาเธร์ โมฮัมหมัดมาอย่างต่อเนื่อง แต่นายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัดกลับ วิเคราะห์ขบวนการเหล่านี้ว่ารับเงินจากต่างชาติมาขัดขวางการพัฒนาประเทศ และระบุ ว่าคนเหล่านี้เป็นภัยคุกคามต่อประเทศ (R.S.Milne and Diane K. Mauzy, 1999 : 105) ดังนั้นเขาจึงมักใช้ความรุนแรงจัดการกับขบวนการภาคประชาชนที่คัดค้าน โครงการต่าง ๆ ของรัฐบาล อาทิ การที่คุมขังเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนที่ต่อต้าน การสร้างเขื่อนบาตันใน ค.ศ. 1987 (Kua Kia Soong, 2009 : 22) รวมถึง เหตุการณ์ “ปฏิบัติการลาลัง” (Operation Lalang) ในวันที่ 27 ตุลาคม ค.ศ.1987 ซึ่ง เป็นการจับกุมนักการเมืองฝ่ายค้าน นักวิชาการ นักศึกษา นักการเมือง นักเคลื่อนไหว ทางสังคม มากกว่า 100 คนที่มีทัศนคติตรงข้ามกับรัฐบาลมาเลเซีย รวมถึงสั่งปิด หนังสือพิมพ์รายวันและวารสารรายปักษ์ซึ่งวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาล มาเลเซียอีกหลายฉบับ (อภิเชษฐ กาญจนดิฐ, 2559 : 68) เหตุการณ์เหล่านี้ย่อมแสดงให้เห็นลักษณะการเป็นผู้นำแบบอำนาจนิยมของนายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัดได้ เป็นอย่างดี

ดังที่กล่าวไปข้างต้นว่าการทำงานและบุคลิกของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดตลอดระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้สร้างภาพลักษณ์สำคัญให้ชาวมาเลเซียได้จดจำอย่างน้อยที่สุด 2 ประการ คือ การเป็นผู้นำที่มุ่งเน้นการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการผลักดันให้เกิดโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ทั่วประเทศมาเลเซีย ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นเสมือน “มรดกทางการเมือง” ที่สำคัญเขาได้ฝากไว้ให้ประชาชนชาวมาเลเซีย และ “มรดกทางการเมือง” นี้มีความหมายต่อตัวนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดในฐานะที่ทำให้ประชาชนมาเลเซียยอมรับว่าเขาเป็นบุคคลสำคัญที่มีส่วนสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่ประเทศมาเลเซียได้มากกว่าผู้นำคนใดของประเทศนี้เคยทำได้มาก่อน ส่วนภาพลักษณ์ประการที่สอง คือ การที่นายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัดมักใช้ทำที่อันรุนแรงจัดการกับปัญหาหรือคู่ขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งนักวิชาการและผู้สังเกตการณ์การเมืองมาเลเซียเห็นตรงกันว่าลักษณะเช่นนี้เป็นส่วนหนึ่งในแนวทางที่เรียกว่า “ลัทธิมหาเธร์” (Mahathirism) ซึ่งนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดใช้ปกครองและบริหารประเทศ (Khuu Boo Teik, 1995)

หากเปรียบเทียบภาพลักษณ์ระหว่าง “นักพัฒนา” กับ “ผู้นำอำนาจนิยม” แล้วแน่นอนว่านายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด ย่อมปรารถนาให้ชาวมาเลเซียจดจำเขาในฐานะผู้นำนักพัฒนาที่ทำงานอย่างหนักเพื่อชาวมาเลเซียเรื่อยมา ซึ่งสิ่งที่จะทำให้ชาวมาเลเซียจดจำเขาไว้อย่างชื่นชมตลอดไป คือ “มรดกทางการเมือง” ที่เขาทิ้งไว้ให้ชาวมาเลเซียนั่นเอง อย่างไรก็ตามอำนาจ สถานะและมรดกทางการเมืองของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดมิได้ดำรงอยู่อย่างถาวร ดังนั้นเพียงไม่นานหลังจากที่เขาตัดสินใจก้าวลงจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีใน ค.ศ. 2003 หลายสิ่งจึงเริ่มเปลี่ยนแปลงไปจนส่งผลกระทบต่อ “มรดกทางการเมือง” หรือแม้แต่ “สถานะ” ของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดก็ตาม เงื่อนไขเช่นนี้จึงเร่งเร้าให้นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดหวนกลับไปค้นหาสู่เวทีการเมืองมาเลเซียอีกครั้งหนึ่ง

การเคลื่อนไหวทางการเมืองของอดีตนายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัด ค.ศ. 2003-2009

เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน ค.ศ. 2002 ไม่มีภาพข่าวการเมืองใดในมาเลเซียที่สำคัญเท่ากับภาพข่าวที่นายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัดประกาศกลางเวทีการประชุมใหญ่

ประจำปีของพรรคอัมโนว่าเขาต้องการจะลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าพรรคอัมโนหลังครองตำแหน่งมายาวนานถึง 21 ปี ทันทีที่สิ้นเสียงประกาศของนายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัด บรรดาสมาชิกพรรคอัมโนซึ่งทั้งหมดไม่ทราบการตัดสินใจดังกล่าวมาก่อนต่างพากันก้าวร้องตะโกนกันไปมาด้วยความตระหนกว่า “ทำไม” เพราะไม่เข้าใจว่าเหตุใดผู้นำของพวกเขาจึงตัดสินใจเช่นนั้น ขณะที่นายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัดได้แต่หลั่งน้ำตาและตอบคำถามด้วยเสียงสั่นเครือเข้าไปข้าม่าว่า “ผมตัดสินใจแล้ว” ทำให้บรรดาแกนนำพรรคอัมโนหลายคนร้องไห้และปรี่เข้าห้อมล้อมโอบกอดเขาไว้³

หลังจากฉากแห่งความซาบซึ้งข้างต้นสิ้นสุดลง คำถามสำคัญที่ตามมา คือ ใครจะเป็นทายาททางการเมืองของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดทั้งในฐานะนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าพรรคอัมโนซึ่งต้องนำพรรคลงแข่งขันในการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 2004 โดยมีตัวเลือกสำคัญ 2 คน คนแรก คือ अबดุลลาห์ อาหมัด บาดาวี (Abdullah Ahmad Badawi) รองนายกรัฐมนตรีและรองหัวหน้าพรรคอัมโน คนที่สองคือนายนาจิบ ราซัค (Najib Razak) แกนนำพรรคอัมโนและเป็นบุตรชายอดีตนายกรัฐมนตรีอับดุล ราซัค ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัดเลือกนาย अबดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีเป็นทายาททางการเมืองของเขา แม้ว่านายนาจิบ ราซัค จะได้รับความนิยมจากประชาชนมากกว่าก็ตาม (N. Ganesan, 2004 : 72) โดยเขาให้เหตุผลการตัดสินใจเลือกนาย अबดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีเป็นทายาททางการเมืองว่า

“...ผมเลือกเขา เพราะความอาวุโสและการที่เขาห่างไกลจาก

ความทุจริต...” (Mahathir Mohamad, 2011 : 768-769)

การที่นาย अबดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีกลายเป็นทายาททางการเมืองของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด นำมาสู่คำถามว่าบุคคลผู้นี้จะสามารถก้าวพ้นร่มเงาอิทธิพลทางการเมืองและความสำเร็จของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดได้หรือไม่ แต่นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดยืนยันต่อทุกฝ่ายว่าเขาจะไม่แทรกแซงการเมือง และจะไม่ยอมรับแม้แต่ตำแหน่งรัฐมนตรีอาวุโสที่คอยให้คำแนะนำรัฐบาลตั้งที่นายลี กวน ยู รับตำแหน่งดังกล่าวในรัฐบาลสิงคโปร์ เพื่อให้ผู้นำรัฐบาลคนใหม่สามารถขับเคลื่อน

³ดูภาพเหตุการณ์ที่นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดประกาศลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าพรรคอัมโนได้ที่ <https://www.youtube.com/watch?v=iVhgFz6SNY>

การบริหารประเทศได้อย่างอิสระและมีประสิทธิภาพ (Barry Wain, 2009 : 307) ต่อมาเมื่อนายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีสาบานตนรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเมื่อ 31 ตุลาคม ค.ศ. 2003 เขาพยายามแสดงความสามารถและความเป็นอิสระจากอิทธิพลของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด โดยเสนอนโยบายหลายประการซึ่งได้รับการตอบรับจากประชาชนมาเลเซียเป็นอย่างดี เช่น การกวาดล้างการทุจริตในวงราชการและการเมือง การปฏิรูประบบตำรวจ และการตรวจสอบงบประมาณในโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ (Leslie Lopez. December 25, 2003–January 1, 2004 : 13) การเปิดฉากที่สวยงามเช่นนี้ทำให้นายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวี สามารถนำพรรคอัมโนและพรรคร่วมรัฐบาลประสพชัยชนะอย่างถล่มทลายในการเลือกตั้งทั่วไปของมาเลเซียในเดือนมีนาคม ค.ศ. 2004 โดยพรรคแนวร่วมรัฐบาลได้รับเลือกตั้งถึง 198 ที่นั่ง ขณะที่แนวร่วมฝ่ายค้านได้รับเลือกตั้งเพียง 20 ที่นั่ง (Khoo Boo Teik, 2013 : 6) ผลการเลือกตั้งครั้งนี้จึงทำให้นายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองมากขึ้น

ขณะที่นายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวี กำลังรื่นรมย์กับการดำรงตำแหน่งในระยะแรก นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดได้ใช้เวลาส่วนใหญ่เดินทางไปทั้งในและต่างประเทศเพื่อปาฐกถาต่อสาธารณชนในประเด็นต่าง ๆ เช่น ศาสนาอิสลาม ความสำคัญขององค์ความรู้ ธรรมชาติของโลกาภิวัตน์ จักรวรรดินิยมใหม่ พัฒนาการของสังคมและการเมือง และรูปแบบเศรษฐกิจของมาเลเซีย (Mahathir Mohamad, 2011 : 795) นอกจากนี้อดีตนายกรัฐมนตรีผู้นี้ยังรับตำแหน่งที่ปรึกษาของหน่วยงานสำคัญของรัฐบาล ได้แก่ บริษัทเปโตรนาส (Petronas) องค์การพัฒนากะลังกาวิ (Lankawi Development Authority) องค์การพัฒนากะทิโอมัน (Tioman Development Authority) และบริษัทรถยนต์โปรตอน (Proton) (Mahathir Mohamad, 2011 : 796) โดยไม่มีท่าทีว่าจะหวนคืนสู่วงการการเมืองแต่อย่างใด

นอกจากการทำงานในระยะแรกของนายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีจะประสบผลสัมฤทธิ์ที่น่าพอใจแล้ว ความสัมพันธ์ของเขากับนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดยังราบรื่นอยู่อีกด้วย ทว่าต่อมาเมื่อนายกรัฐมนตรีอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีเริ่มปรับเปลี่ยนนโยบายและแนวทางการบริหารประเทศให้สอดคล้องกับทิศทางของตนเองมากขึ้นจนเริ่มแตกต่างและส่งผลกระทบต่อนโยบายหรือโครงการเดิมที่นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดเคยดำเนินการไว้ อาทิ การที่นายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวี ประกาศนโยบายเรื่องความโปร่งใสในการลงทุนของภาครัฐทำให้เขาต้องตรวจสอบ

นโยบายขนาดใหญ่ที่เคยได้รับการสนับสนุนและอนุมัติจากนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด เช่น การสร้างเขื่อนในซาราวัก การสร้างรถไฟรางคู่ เป็นต้น (The Economist, January 31, 2004 : 25) รวมถึงการปลดผู้บริหารคนสำคัญในบริษัทโปรตอนซึ่งใกล้ชิดกับนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด (Claudia Derichs, 2007 : 149) นอกจากนี้นายกรัฐมนตรีอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวียังสนับสนุนให้อภัยโทษและปล่อยตัวนายอันวาริ อิบราฮิมในเดือนกันยายน ค.ศ. 2004 หลังจากต้องโทษคุมขังมาตั้งแต่ปลายทศวรรษ 1990 (Bridget Welsh, 2005 : 154-157) ก็ทำให้ความสัมพันธ์อันดีระหว่างสองฝ่ายค่อย ๆ สั่นคลอน

แม้ว่านโยบายและการทำงานหลายประการของนายกรัฐมนตรีอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีเริ่มกระทบต่อนโยบายหรือโครงการที่นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดเคยดำเนินการไว้ แต่ในระยะแรกนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดยังคงนิ่งเฉยและไม่เข้ามาแทรกแซงการบริหารประเทศของนายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวี จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์สำคัญที่ทำให้ความสัมพันธ์อันดีของทั้งสองต้องถึงขั้นสุดลง คือ เมื่อนายกรัฐมนตรีอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีตัดสินใจยกเลิกโครงการก่อสร้างสะพานรูปแบบใหม่ที่เชื่อมระหว่างมาเลเซียกับสิงคโปร์ซึ่งโครงการนี้เป็นเมกะโปรเจกต์และเป็นมรดกทางการเมืองขึ้นท้าย ๆ ที่นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดริเริ่มวางแผนงานไว้ในช่วงก่อนที่จะก้าวลงจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดมองว่าสะพานแห่งใหม่นี้จะช่วยอำนวยความสะดวกในการสัญจรไปมาของผู้คนกว่า 100,000 คนต่อวัน ยิ่งกว่านั้นนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดยังวาดหวังว่าจะเปลี่ยนสะพานเดิมจากฝั่งมาเลเซียจนถึงกลางสะพานให้กลายเป็นสะพานที่พับยกขึ้น-ลงได้ ขณะเดียวกันก็จะสร้างสะพานใหม่ซึ่งมีขนาดสูงกว่าเดิมในบริเวณใกล้เคียงกันทางฝั่งมาเลเซียไปเชื่อมกับสะพานเดิมของฝั่งสิงคโปร์หรืออาจเชื่อมเชิญให้รัฐบาลสิงคโปร์สร้างสะพานใหม่มาเชื่อมโยงบรรจบกัน ซึ่งหากเป็นเช่นนี้จะทำให้เรือเดินสมุทรสามารถแล่นผ่านได้ สะพานนี้ได้โดยไม่จำเป็นต้องแล่นไปอ้อมบริเวณทิศใต้ของประเทศสิงคโปร์ซึ่งที่ผ่านมาเลเซียไม่ได้ประโยชน์มากนักจากเส้นทางเดินเรือดังกล่าว อย่างไรก็ตามที่ผ่านมารัฐบาลสิงคโปร์ไม่สนับสนุนแผนการสร้างสะพานนี้เพราะจะทำให้ตนเสียผลประโยชน์จากการเส้นทางเดินเรือเดิม แต่นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดยืนยันกรานว่าจะต้องสร้างสะพานดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจของมาเลเซีย

เมื่อนายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีขึ้นมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีก็ได้เริ่มเจรจากับรัฐบาลสิงคโปร์เพื่อให้ร่วมทุนสร้างสะพานดังกล่าว ทว่ารัฐบาลสิงคโปร์ยื่นข้อเรียกร้องต่าง ๆ กลับมายังรัฐบาลมาเลเซียเพื่อแลกเปลี่ยนกับการสร้างสะพานใหม่มาบรรจบกับสะพานใหม่ของฝ่ายมาเลเซีย อาทิ การขอซื้อทรายจากชายฝั่งทะเลของมาเลเซียเพื่อนำไปถมขยายพื้นที่ของสิงคโปร์และขออนุญาตให้เครื่องบินรบของสิงคโปร์บินผ่านน่านฟ้ามาเลเซีย ข้อเรียกร้องเช่นนี้ทำให้นายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวี ตัดสินใจยกเลิกโครงการการสร้างสะพานดังกล่าว การตัดสินใจเช่นนี้สร้างความไม่พอใจอย่างยิ่งให้แก่ นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด เนื่องจากเขามองว่ารัฐบาลมาเลเซียควรมีมาตรการที่ดีกว่านี้ในการกดดันรัฐบาลสิงคโปร์ให้ยอมสร้างสะพานเชื่อมระหว่างสองประเทศต่อไปโดยไม่จำเป็นต้องขายทรายหรือเปิดน่านฟ้าให้สิงคโปร์

การที่นายกรัฐมนตรีอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวี ตัดสินใจยกเลิกโครงการก่อสร้างสะพานเชื่อมระหว่างมาเลเซีย-สิงคโปร์ไม่ได้เป็นเพียงการยุติโครงการก่อสร้างธรรมดา ๆ เท่านั้น เพราะการกระทำเช่นนี้เปรียบเสมือนการทำลายมรดกทางการเมืองของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดทิ้งไป ยิ่งกว่านั้นยังมีข้อมูลบางส่วนระบุว่าคนในครอบครัวและผู้ใกล้ชิดของอดีตนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดได้รับผลประโยชน์ทางธุรกิจจากโครงการนี้ (Claudia Derichs, 2007 : 149) ดังนั้นการประกาศยกเลิกการก่อสร้างดังกล่าวจึงสร้างความไม่พอใจให้แก่ นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดอย่างรุนแรงและทำให้นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดตัดสินใจहनคืนกลับสู่เวทีการเมืองมาเลเซียอีกครั้งหนึ่ง แต่มีข้อในฐานะผู้สนับสนุนรัฐบาลทว่ากลับปรากฏตัวในฐานะฝ่ายตรงข้ามรัฐบาลที่เปิดฉากวิจารณ์นายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวี ภายทอย่างรุนแรงว่า

*“ผมเคยสัญญาว่าจะไม่ก้าวก้าวเรื่องการเมือง และที่ผ่าน
มาผมไม่ได้พูดถึงหลาย ๆ เรื่องที่ผิดพลาดไป แต่เรื่องนี้นั้น
ถึงขีดจำกัด การที่คุณยอมยกอธิปไตยให้สิงคโปร์นั้น แสดงว่า
คุณไม่กลัวพวกเขา คุณก็ขาดความเคารพในตัวเอง” (Former PM
Mahathir says Malaysia ha ‘no guts’. 3 May 2006: 5)*

การที่นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดออกมาวิจารณ์นายกรัฐมนตรีอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีอย่างรุนแรงสร้างความตื่นตะลึงให้แก่ประชาชนและเวทีการเมืองมาเลเซียซึ่งไม่ทราบเหตุผลการเคลื่อนไหวในครั้งนี้ ทำให้ออดีตนายกรัฐมนตรีผู้นี้ต้อง

ออกมาอธิบายว่า

“...ผมไม่มีผลประโยชน์อะไร ผมวางมือแล้ว และไม่มี
ความทะเยอทะยาน แต่เมื่อประชาชนร้องขอ และผมเห็นว่า
มีการกระทำที่ผิดพลาด ผมถือว่าเป็นหน้าที่ของผมที่จะออกมา...”
 (“Dr M: Nazri a ‘hatchet man,” Retrieved November, 10, 2016,
from: <http://www.thesundaily.my/node/173586>) และ “...ผมยังคง
สนับสนุนรัฐบาล แต่ถ้าพวกเขาทำอะไรผิดพลาด และไม่มีใคร
กล้าส่งเสียงดังออกมา ผมนี้แหละจะเป็นคนที่ออกมา...”
 (Mahathir steps up criticism of Abdullah”. 13 June 2006 : 4)

นอกจากความต้องการปกป้องผลประโยชน์ของชาติแล้ว ยังน่าสนใจว่าการเคลื่อนไหว
ของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดในครั้งนี้ยังอาจมาจากเหตุผลอื่น โดยเฉพาะ
พิจารณาจากถ้อยคำมากมายของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดที่สะท้อนว่าเขาไม่
พอใจที่นายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีมิให้ความสำคัญต่อมรดกทางการเมืองที่เขา
ฝากไว้ เช่น

“...สิ่งที่เขาทำให้ผมผิดหวังมาก คือ ในสัปดาห์สุดท้ายก่อนผมลง
จากตำแหน่ง เราอยู่ในขั้นตอนที่จะอนุมัติโครงการพัฒนารถไฟฟ้า
ทางคู่เชื่อมระหว่างยะโฮร์บารูกับปาดังเบซาร์ ในการพบกันครั้ง
สุดท้ายระหว่างผมกับเขา ผมอธิบายให้เขาฟังถึงความสำคัญของ
โครงการนี้ ซึ่งเขาเห็นด้วยที่จะผลักดันต่อไปหลังรับตำแหน่ง.....
แต่เพียงสองสัปดาห์หลังผมลงจากตำแหน่ง ท่านนายกรัฐมนตรี
คนใหม่ก็ยกเลิกโครงการนี้...มันเร็วมากจนไม่น่าเป็นไปได้ว่าเขา
จะล้มคำสั่งสัญญาได้เร็วขนาดนั้น...” (Mahathir Mohamad, 2011 :
801)

หากการที่นายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีเพิกเฉยต่อการรักษาและสืบสานมรดก
ทางการเมืองของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดถือเป็นความผิดแล้ว การที่นายกรัฐมนตรี
คนใหม่พยายามสร้างสาธารณูปโภคขนาดใหญ่ขึ้นมาเทียบเคียงกับสิ่งที่อดีต
นายกรัฐมนตรีผู้ยิ่งใหญ่เคยสร้างไว้ก็ยิ่งทำให้นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดไม่พอใจ
มากยิ่งขึ้นจนต้องตำหนิการทำงานของนายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีว่า

“...বাদาวีมีแผนจะจัดทำโครงการมากมาย เช่น สะพานข้าม
ปีนังแห่งที่สอง แผนการสร้างรถไฟรางเบาที่ปีนัง การพัฒนาระบบ
รถไฟรางเบาในกัวลาลัมเปอร์...แต่เนื่อก็ใกล้สิ้นปีค.ศ. 2008 แล้ว
เรายังไม่รู้ว่แผนการเหล่านี้ยกระดับหรือเปลี่ยนแปลงอะไรใน
ประเทศบ้าง...” (Mahathir Mohamad, 2011 : 804-805)

ยิ่งกว่านั้น นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด ได้กล่าวประชดประชันไว้ในอีกหลาย
วาระต่อมาว่าการที่เขาตัดสินใจเลือกนายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวี ซึ่ง“...มือไม่ถึงที่
จะเป็นนายกรัฐมนตรี...”(Mahathir Mohamad, 2011 : 801) มาเป็นทายาททางการ
เมืองนั้นเป็น

“...ความผิดพลาดมากครั้งใหญ่มากครั้งหนึ่งของผม คือ
การเลือกทายาท...” (ทอม เพลต, 2555 : 129) และ “ผมเลือกคนผิด
อยู่บ่อย ๆ ผมเลือกเขา และควรได้รับความกตัญญูจากเขา แต่ผม
กลับได้ยินแต่ข้อกล่าวหาว่าผมเกี่ยวข้องกับเมกะโปรเจกต์ และ
ทำเงินจากโครงการเหล่านั้น...ผมช่วยเหลือคนมาาก เพียงเพื่อให้
พวกเขาได้หวนกลับมาทางผมข้างหลัง” (“Mahathir steps up
criticism of Abdullah”. 13 June 2006 : 4)

นอกจากนี้ นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดยังวิจารณ์ว่ามีคนในครอบครัวของ
นายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีพัวพันกับการทุจริตหรือมีผลประโยชน์ในโครงการของรัฐ
โดยเฉพาะไครี จามาลูดดิน (Khairy Jamaluddin) บุตรชายของนายอับดุลลาห์ อาหมัด
บาดาวี ทั้งนี้ไครี จามาลูดดิน เป็นนักการเมืองหนุ่มที่เติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเริ่มต้น
ทำงานในฐานะผู้ร่างสุนทรพจน์ให้แก่ นายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวี มาตั้งแต่ครั้งเป็น
รองนายกรัฐมนตรี ต่อมาได้ดูแลงานด้านเยาวชนของพรรคอัมโนและอยู่ในคณะที่
ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวี การที่ไครี จามาลูดดินมีบทบาท
และอิทธิพลทางการเมืองมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้นายแพทย์มหาเธร์โมฮัมหมัดวิจารณ์ว่า
บุคคลผู้นี้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนายกรัฐมนตรี ทั้งยังแทรกแซงการบริหาร
ราชการและพัวพันกับผลประโยชน์ในโครงการของรัฐบาล (Paridah Abd Samad,
2008 : 99-101) ขณะที่นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดกำลังเคลื่อนไหวอย่างรุนแรงอยู่
นั้น นายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวี เลือกที่จะใช้ทำที่ที่สงบและไม่ออกมาตอบโต้ด้วย

ความรุนแรง ทั้งนี้ นายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวี ทำเพียงให้สัมภาษณ์ผ่านรายการโทรทัศน์ยืนยันว่าโครงการทั้งหลายของรัฐบาลมาจากการตัดสินใจร่วมกันอย่างรอบคอบของเขาและคณะรัฐมนตรี โดยมีได้มีบุคคลในครอบครัวของเขาแทรกแซงหรือได้รับผลประโยชน์ใด ๆ (Paridah Abd Samad, 2008 : 174-175) แต่การให้สัมภาษณ์ดังกล่าวมิได้ทำให้สถานการณ์ทางการเมือง และความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำทั้งสองดีขึ้นแต่อย่างใด

แม้ว่านายกรัฐมนตรีอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีวางเฉยต่อทำที่ดังกล่าว แต่สมาชิกอัมโนบางกลุ่มเริ่มไม่พอใจการเคลื่อนไหวของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด เช่น นายมุฮัยยิดดิน ยาสซิน (Muhyiddin Yassin) รองหัวหน้าพรรคอัมโนที่กล่าวว่า “...ไม่สมควรที่มหาเธร์ โมฮัมหมัดยังดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาในหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาล...ขณะที่วิจารณ์ผู้นำรัฐบาลอยู่อย่างต่อเนื่อง...” (“พรรคอัมโนปี ‘มหาเธร์’ ทิ้งตำแหน่งงานเอกชน” 31 ตุลาคม 2549 : 4) ส่วนนายนาซรี อาซิด (Datuk Seri Nazri Aziz) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมถึงขั้นวิจารณ์นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดว่าร่วมมือกับพรรคฝ่ายค้านเพื่อชวนกลับมาทำลายรัฐบาลและเสนอให้นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคอัมโน ซึ่งนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดได้ตอบโต้กลับไปว่า “...เขาเป็นคนที่เรียกว่า ไอ้สันขวาน (Hatchet Man) ...ผมเป็นสมาชิกพรรคอัมโนตั้งแต่ก่อนเขาเกิดด้วยซ้ำไป...” (“Dr M : Nazri a ‘hatchet man’,” Retrieved November, 10, 2016, from: <http://www.thesundaily.my/node/173586>) และ “...พรรคอัมโนไม่ได้เป็นของนาซรี พรรคนี่เป็นของชาวมลายูทุกคน เขาไม่มีสิทธิมาบงการให้ใครลาออกจากพรรคตามใจชอบ...” (“ ‘มหาเธร์’ ย้ำชัดจะไม่ไปจากพรรคอัมโน” 29 มิถุนายน 2549 : 8)

อย่างไรก็ตามแกนนำบางส่วนของพรรคอัมโนพยายามลดความร้อนแรงของสถานการณ์ดังกล่าว อาทิ รองนายกรัฐมนตรีนาจิบ ราซัค ที่กล่าวว่า “...ไม่คิดว่าความขัดแย้งระหว่างอดีตนายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัดกับนายกรัฐมนตรีอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวี จะทำลายภาพพจน์ของชาติ เพราะประชาชนเชื่อว่ารัฐบาลมาเลเซียและพรรคอัมโนมั่นคง และนักลงทุนต่างชาติก็ไม่สนใจเหตุการณ์นี้...” (“ ‘มหาเธร์’ เมีนพรรคไล่-ถั่นจวก ‘บาดาวี’” 28 มิถุนายน 2549 : 7) ขณะที่ซัยนุดดีน ไมดีน (Zainuddin Maidin) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงข่าวสารซึ่งใกล้ชิดทั้งสองฝ่ายกล่าวว่า “...ไม่เพียงแต่ภายในพรรคอัมโนเท่านั้นที่อยากเห็นทั้งคู่ยุติความขัดแย้งลง แต่ชาวมลายูทั้งหมด

ที่ห้องสถานการณ์ของประเทศก็ปรารถนาเช่นนั้น...” (“อดีตรมต.มาเลเซียอาสาสงบศึก มหาเธร์-อับดุลเลาะห์” 3 กรกฎาคม 2549 : 8)

หลังจากความขัดแย้งระหว่างนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดกับนายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีดำเนินมาหลายเดือน ต่อมาทั้งสองฝ่ายยินยอมพบปะเจรจาเพื่อยุติความขัดแย้งกันในวันที่ 22 ตุลาคม ค.ศ. 2006 ที่บ้านพักของนายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวี อย่างไรก็ตามทันทีที่การเจรจาลิ้นสุดลงนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดได้ให้สัมภาษณ์ว่า “...ผมไม่ตีใจเท่าไร แต่พอใจที่สามารถพูดกับเขาได้โดยตรง และผมจะเดินหน้าวิจารณ์ต่อไป หากรู้สึกว่าการที่รัฐบาลทำไมเป็นผลดีต่อประเทศ...” (“มหาเธร์ ยังคือ จวกบาดาวีต่อ ไม่พอใจผลถก” 23 ตุลาคม 2549 : A 13) และอีกหนึ่งวันต่อมา นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดได้โจมตีนายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีว่าพัวพันการทุจริตในโครงการน้ำมันแก้อาหารระหว่างรัฐบาลมาเลเซียกับบริษัทอิรัก (“มหาเธร์ อัดบาดาวีตั้งรัฐตำรวจ พันทุจริตน้ำมันแก้อาหารอิรัก” 24 ตุลาคม 2549 : 12) ทั้งยังวิจารณ์ว่าการที่สมาชิกในครอบครัวของนายกรัฐมนตรีพัวพันกับการทุจริต และรัฐบาลขาดความสามารถในการบริหารเศรษฐกิจจะส่งผลกระทบต่อคะแนนเสียงของพรรคอัมโน (“ ‘มหาเธร์’ ชัด ‘อับดุลเลาะห์’ แยะเอง บริหารเศรษฐกิจ-การต่างปท.ผิด” 24 ตุลาคม 2549 : 8) เมื่อการเจรจาส่วนตัวไม่ส่งผลดีช้านายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดยังคงวิจารณ์คนในครอบครัวนายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีอย่างต่อเนื่องทำให้นายกรัฐมนตรีคนใหม่ต้องออกมาตอบโต้ด้วยความฉุนเฉียวเป็นครั้งแรกว่า “...ที่ว่าบริษัทของลูกผมได้รับประโยชน์จากโครงการของรัฐนั้น แท้จริงแล้วบริษัทของลูก ๆ ของมหาเธร์ โมฮัมหมัดต่างหากที่ได้รับประโยชน์จากโครงการต่างๆของรัฐมากกว่าบริษัทอื่น ๆ...” (Abdullah-Mahathir row Frustrated M'sian PM strikes back” 28 October, 2006 : 4A) และตั้งแต่นั้นความสัมพันธ์ระหว่างสองฝ่ายก็สิ้นสุดลงอย่างถาวร

แม้ที่ผ่านมานายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีมักแสดงท่าทีนิ่งเฉยไม่ตอบโต้ นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด แต่การที่นายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวี ดำรงตำแหน่ง “นายกรัฐมนตรี” ทำให้เขาสามารถใช้กลไกอำนาจรัฐมาปกป้องตัวเองได้พอสมควรอย่างน้อยที่สุดก็สามารถจัดการให้สื่อไม่เผยแพร่ข่าวด้านลบของนายกรัฐมนตรีและรัฐบาล ดังที่นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดเคยออกมากล่าวหาว่านายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวี ใช้อำนาจปิดกั้นมิให้สื่อมาสัมภาษณ์เขา และหากใครเชิญเขาไปปาฐกถาที่ไหน ตำรวจก็จะไปพูดคุยกับผู้จัดงานให้ยกเลิกกำหนดการนั้น ๆ เสีย

(Mahathir Mohamad, 2011 : 803) อันที่จริงการที่ใครสักคนในมาเลเซียไม่สามารถใช้ช่องทางสื่อมวลชนกระแสหลักเพื่อวิพากษ์วิจารณ์นายกรัฐมนตรีมิใช่ปรากฏการณ์ใหม่ประเทศนี้แต่อย่างใด เพราะนายแพทย์ มหาเธร์ โมฮัมหมัดเป็นผู้ส่งเสริมให้เกิดระบบนี้ขึ้นเมื่อครั้งที่เขาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีโดยการใช้อำนาจรัฐและอำนาจทุนของพรรคอัมโนเข้าไปสร้างอิทธิพลในวงการสื่อจนสามารถควบคุมเสียงวิพากษ์วิจารณ์ต่อตัวเขาเอาไว้ได้ จึงกล่าวได้ว่านายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดกำลังเผชิญหน้ากับกระบวนการที่ตัวเขาเป็นผู้ริเริ่มไว้ในอดีตนั่นเอง ซึ่งผู้ที่อธิบายภาพนี้ได้ชัดเจนที่สุดได้แก่นายอันวาร์ อิบราฮิม คู่ปรับคนสำคัญของมหาเธร์ โมฮัมหมัด ที่กล่าวว่า

“...การที่มหาเธร์วิจารณ์สื่อว่าไม่ยอมรายงานข่าวที่เขาวิจารณ์บาดาวิ ชาวมาเลเซียทั่วไปต่างรู้ว่าเกือบ 2 ทศวรรษที่เขาเป็นนายกรัฐมนตรีนั้น นักการเมืองฝ่ายตรงข้ามต้องทนทรมานแค่ไหนกับสภาพเช่นนี้...” (Anwar Ibrahim, 2007 : 4)

นอกจากนี้การที่นายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวิ เป็นหัวหน้าพรรคอัมโนทำให้เขาสามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดในพรรคอัมโนได้อย่างเด็ดขาด ดังเหตุการณ์ในช่วงกลางปี ค.ศ. 2008 เมื่อนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดสมัครเป็นคณะกรรมการคัดเลือกผู้สมัครลงรับเลือกตั้งของพรรคอัมโนแต่ไม่ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งนี้ ซึ่งเขาระบุว่าเป็นเพราะผู้บริหารระดับสูงในพรรคไม่พอใจที่เขาวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล (Mahathir Mohamad, 2011 : 803) ดังนั้นในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2008 นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดจึงเขียนจดหมายเปิดผนึกถึงสมาชิกพรรคอัมโนมีเนื้อหาว่าเขากำลังถูกปิดกั้นโอกาสและช่องทางไม่ให้สนทนากับสมาชิกพรรคอัมโน จึงเรียกร้องผู้นำพรรคอัมโนว่าควรให้เกียรติเขาในฐานะอดีตหัวหน้าพรรคได้ขึ้นปาฐกถาในเวทีประชุมใหญ่ประจำปีของพรรคอัมโน (Paridah Abd Samad, 2008 : 162)

การโหมเคลื่อนไหวทางการเมืองขณะมีอายุมากขึ้นส่งผลกระทบต่อสุขภาพของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดอย่างเห็นได้ชัด เพราะเมื่อเข้าสู่เดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 2007 อดีตนายกรัฐมนตรีผู้นี้ต้องเข้าตรวจหัวใจที่สถาบันหัวใจแห่งชาติ แม้ผู้ใกล้ชิดของเขาแถลงว่าเป็นเพียงการตรวจร่างกายตามกำหนดก็ตาม (“มหาธีร์เข้าโรงพยาบาล” 12 กุมภาพันธ์ 2550 : 16) แต่ถึงอย่างนั้นนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดยังเดินหน้า

โจมตินายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีอย่างไม่ลดละโดยในเดือนเมษายน 2007 เขาได้เรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีลาออกจากตำแหน่ง เพื่อเปิดทางให้แก่นายนาจิบ ราซัด ซึ่งได้รับความนิยมจากประชาชนมากกว่า (“มหาเธร์” จี ‘อับดุลเลาะห์’ ลาออก” 24 เมษายน 2550 : 8) แต่เพียงในเดือนพฤษภาคมนายแพทย์ มหาเธร์ โมฮัมหมัด เกิดอาการโรคหัวใจกำเริบอย่างรุนแรงจนต้องพบแพทย์อีกครั้ง (“มหาธีร์เข้าไอซียู หายใจลำบาก” 15 พฤษภาคม 2550 : 16) จนต้องเข้าผ่าตัดหัวใจ ในช่วงต้นเดือนกันยายน (“มหาธีร์เข้าผ่าตัดบายพาส 4 กันยายน 2550 : 16) ทำให้ตัวเขาต้องรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลอย่างต่อเนื่องทั้งจากโรคหัวใจและการติดเชื้อจากการผ่าตัดที่ทำให้สุขภาพของเขาย่ำแย่ลงจนบางครั้งอาการวิกฤติถึงขั้นไม่รู้สึกรู้สีกตัวและต้องใช้เครื่องช่วยหายใจอยู่ในห้องอภิบาลผู้ป่วยหนัก (“ผ่าตัดข้ามมหาเธร์” 24 กันยายน 2550 : 7, “มหาเธร์ผ่าตัดอีกเพราะติดเชื้อ” 24 กันยายน 2550 : 4) และกว่าที่แพทย์จะอนุญาตให้เขาออกจากโรงพยาบาลได้ก็เป็นช่วงปลายเดือนตุลาคม (“มหาธีร์พ้นโรงหมอแล้ว” 22 ตุลาคม 2550 : 21)

แม้อดีตนายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัดต้องยุติบทบาททางการเมืองไปในช่วงที่รักษาตัว แต่การเคลื่อนไหวที่ผ่านมาของเขามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการลดความน่าเชื่อถือของนายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีเพราะเมื่อนายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีนำพรรคอัมโนลงแข่งขันในการเลือกตั้งทั่วไปในเดือนมีนาคม ค.ศ. 2008 ผลการเลือกตั้งปรากฏว่าพรรคอัมโนและพรรคร่วมรัฐบาลมีคะแนนเสียงตกต่ำอย่างหนัก โดยฝ่ายพรรคร่วมรัฐบาลได้รับเลือก 140 ที่นั่งซึ่งลดลงจาก ค.ศ. 2004 ถึง 58 ที่นั่ง ขณะที่แนวร่วมฝ่ายค้านได้คะแนนเสียงถึง 82 ที่นั่ง เพิ่มขึ้นถึง 62 ที่นั่ง ซึ่งทำให้พรรคอัมโนเสียการครอบครองเสียงข้างมาก 2 ใน 3 ในสภาเป็นครั้งแรกในรอบ 40 ปี (Khoo Boo Teik, 2013 : 6)

ความตกต่ำของพรรคอัมโนในการเลือกตั้ง ค.ศ. 2008 เร่งให้นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด ใ้กลับจากการพักฟื้นคืนสู่เวทีการเมืองมาเลเซียอีกครั้งหนึ่งอย่างรวดเร็ว โดยนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด ได้กล่าวต่อหน้าสมาชิกพรรคอัมโนราว 2,000 คนในวันที่ 1 เมษายน ค.ศ. 2008 ว่า

“...ผมเรียกร้องให้เขา (บาดาวี) ลาออก หากเป็นคนอื่นคงลาออกไปแล้ว แต่เขาไม่ละอาย...หากเขารอจนพรรคถูกทำลาย

จนย่อยยับแล้ว เมื่อนั้นก็ไม่มีประโยชน์...” (“พรรคอัมโนประชุมจี้
‘บาดาวี’ ล่าออก” 2 เมษายน 2551 : 33)

หลังจากนั้นอีกเพียงหนึ่งเดือนนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด ได้ยกระดับการเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อกดดันนายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีให้รุนแรงขึ้นโดยประกาศลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคอัมโนซึ่งเขาเป็นสมาชิกมาตั้งแต่ ค.ศ.1946 โดยระบุว่าเขาจะหวนกลับเข้ามาเป็นสมาชิกพรรคอัมโนอีกครั้งเมื่อนายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีพ้นจากตำแหน่งหัวหน้าพรรคอัมโนไปแล้วเท่านั้น (“มหาเธร์” ล่าออกจากอัมโน ทิ้งระเบิดใส่ ‘บาดาวี’ ” 20 พฤษภาคม 2551 : A13) การประกาศลาออกจากพรรคอัมโนมิได้ทำให้นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด ยุติบทบาททางการเมือง แต่กลับทำให้เขาเริ่มแสวงหาช่องทางใหม่ๆ เพื่อเคลื่อนไหวทางการเมือง โดยเฉพาะการใช้ช่องทางการสื่อสารในโลกอินเทอร์เน็ตซึ่งทำให้เขาสามารถเผยแพร่แนวคิดทางการเมืองออกไปสู่ผู้คนจำนวนมากขึ้นได้รวดเร็วขึ้น โดยในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2008 นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดริเริ่มเขียนบทความลงใน “เว็บบล็อก” (Webblog) ที่ใช้ชื่อว่า <http://chedet.cc/> ตามนามปากกาที่เขาเคยใช้มาในอดีตนั่นเอง ทั้งนี้การเคลื่อนไหวเช่นนี้ทำให้นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดสามารถขยายขอบข่ายการกดดันนายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีได้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ยิ่งนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดเคลื่อนไหวมากขึ้น ก็ยิ่งทำให้นายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีประสบมรสุมทางการเมืองมากขึ้น และในช่วงเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 2008 นายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวี แถลงว่าเขากำลังพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะมอบอำนาจให้นายนาจิบ ราซัค ได้เป็นผู้นำคนต่อไปในอีกสองปีข้างหน้า (“บาดาวีลั่น อีก 2 ปีทิ้งเก้าอี้นายกฯ” 14 กรกฎาคม 2551 : 11) อย่างไรก็ตามความนิยมจากประชาชนที่มีต่อตัวเขาตกต่ำลงเรื่อย ๆ และภายในช่วงปลายปีนั้นเองนายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีต้องยอมประกาศว่าจะไม่ลงสมัครชิงตำแหน่งหัวหน้าพรรคอัมโน ซึ่งจะจัดขึ้นในการประชุมใหญ่ประจำปีของพรรคอัมโนในเดือนมีนาคม ค.ศ. 2009 ซึ่งเป็นสัญญาณว่าเขาจะก้าวลงจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอย่างแน่นอน ทั้งนี้แม้ว่าอาจมีหลายปัจจัยที่ทำให้ นายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีต้องพ้นจากตำแหน่ง แต่ปฏิเสธไม่ได้ว่าการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่เข้มขันของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ลดทอนความชอบธรรมของนายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวี

จนทำให้ต้องสูญเสียตำแหน่งนายกรัฐมนตรีไปในที่สุด

การเคลื่อนไหวทางการเมืองของอดีตนายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัด ค.ศ. 2009-2015

เมื่อนายนาจิบ ราซัคก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในเดือนมีนาคม ค.ศ. 2009 นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด ประกาศว่าตัวเขาต้องการหวนคืนกลับเข้าเป็นสมาชิกพรรคอัมโนอีกครั้งหนึ่ง โดยระบุว่าพร้อมร่วมงานกับนายนาจิบ ราซัคผู้นำพรรคอัมโนคนใหม่ (“มหาธีร์ประกาศหวนคืนการเมือง” 29 มีนาคม 2552 : 12) และต่อมาเมื่อคณะกรรมการพรรคอัมโนอนุมัติให้นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดได้รับสถานะสมาชิกพรรคอัมโนเรียบร้อยแล้ว เขาได้แถลงว่ามีความสุขอย่างยิ่งที่ได้กลับเข้ามาเป็นสมาชิกพรรคอัมโนอีกครั้งหนึ่ง โดยเขาระบุว่ามีการกิจสำคัญคือการแก้ไขภาพลักษณ์ที่มัวหมองของพรรค และเชื่อว่านายนาจิบ ราซัคจะมีแนวทางการบริหารประเทศไม่ต่างจากอดีตนายกรัฐมนตรีอับดุล ราซัคบิดาของเขา (“มหาธีร์กลับเข้าพรรคอัมโนแล้ว” 5 เมษายน 2552 : 12) ดังนั้นเมื่อนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด หวนคืนสู่พรรคอัมโนผู้คนทั้งหลายจึงคาดหมายกันว่าเขาจะทำงานร่วมกับนายนาจิบ ราซัคได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาจากความสัมพันธ์อันดีของทั้งสองฝ่ายที่มีมาตั้งแต่สมัยอดีตนายกรัฐมนตรีอับดุล ราซัค ซึ่งเป็นผู้ให้โอกาสทางการเมืองแก่นายมหาเธร์ โมฮัมหมัด ไม่เพียงเท่านั้นยังวิเคราะห์กันว่านายนาจิบ ราซัคจะใช้แนวทางการพัฒนาประเทศที่สอดคล้องกับแนวทางของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด ลักษณะเช่นนี้ทำให้หลายฝ่ายมองว่านี่เป็นโอกาสดีที่จะรื้อฟื้นแนวทางการทำงานในรูปแบบ “ลัทธิมหาเธร์” ที่นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดเคยใช้กลับมาอีกครั้งหนึ่ง (“Beware The Return of Mahathirism” Retrieved November, 15, 2016, from: <http://www.mysinchew.com/node/22584?tid=14>, Graig Lopez. The Pharaoh Returns? Retrieved November, 15, 2016, <http://www.newmandala.org/the-pharaoh-returns/>)

อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดกับนายนาจิบ ราซัคมิได้ดำเนินไปในทางบวกนัก เพราะเพียงไม่นานนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด ได้ออกมาวิจารณ์ว่าการบริหารงาน 100 วันแรกของนายกรัฐมนตรีนาจิบ ราซัคเป็นลบมากกว่าเป็นบวก เนื่องจากนายกรัฐมนตรีนาจิบ ราซัคเปลี่ยนแปลงนโยบายบาง

ประการ เช่น การตัดลดโครงการที่ให้สิทธิพิเศษทางเศรษฐกิจแก่ชาวมลายูโดยจะให้ความสำคัญกับเชื้อชาติอื่น ๆ อย่างเท่าเทียมกัน และมีแนวคิดที่จะยกเลิกการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดมองว่าเป็นการทำลายศักยภาพในการแข่งขันของคนในประเทศลงไป (“Dr M on Najib’s 10 Days,” Retrieved November, 18, 2016, from: <http://www.malaysia-today.net/dr-m-on-najibs-100-days/>)

นอกจากนี้ในเวลาต่อมา นายกรัฐมนตรีนาจิบ ราซัคยังได้สร้างความไม่พอใจให้แก่ นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดอีกเป็นระยะ ๆ เมื่อแผนการหลายประการของเขามีส่วนลดทอนความสำคัญของมรดกทางการเมืองของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด อาทิ การที่นายนาจิบ ราซัคประกาศว่ามีแผนการจะก่อสร้างอาคาร “วาริซาน เมอร์ด้า” (Warisan Merdeka) ซึ่งสูงราว 100 ชั้นขึ้นกลางกรุงกัวลาลัมเปอร์ ซึ่งการก่อสร้างตึกสูงขนาดใหญ่เช่นนี้ย่อมบดบังความโดดเด่นของบรรดาตึกสูงใหญ่จำนวนมาก ซึ่งเป็นมรดกทางการเมืองจำนวนมากที่นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดได้สร้างไว้ในมาเลเซีย ดังนั้นเพียงไม่นานนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดจึงออกมาแสดงความคิดเห็นต่อต้านแผนการก่อสร้างตึกดังกล่าวอย่างรวดเร็วโดยให้เหตุผลว่าการสร้างตึกดังกล่าวจะบดบังความโดดเด่นของตึกแฝดโตรนาส (“มหาเธร์” ค้านสร้างตึก 100 ชั้นในกัวลาลัมเปอร์ หวั่นลบลายตึกแฝด เปโตรนาส” 30 พฤศจิกายน 2553 : 2)

นอกจากนโยบายใหม่ๆ ของนายกรัฐมนตรีนาจิบ ราซัคจะส่งผลกระทบต่อทำลายต่อความโดดเด่นของมรดกทางการเมืองที่นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดได้ฝากไว้แล้ว ในอีกด้านหนึ่งการบริหารพรรคอัมโนของนายนาจิบ ราซัค ยังส่งผลกระทบต่อ “มรดกทางการเมืองที่มีชีวิต” ของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด อีกด้วย กล่าวคือในเวลาดังกล่าว นายมูกริซ มหาเธร์ (Mukhriz Mahathir) บุตรชายของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดซึ่งพยายามเข้ามาสืบบทบาททางการเมืองโดยลงสมัครและได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรัฐเคดาห์เมื่อค.ศ. 2008 และต่อมาในการประชุมใหญ่ประจำปีของพรรคอัมโนค.ศ. 2009 ซึ่งนายนาจิบ ราซัคได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าพรรคอัมโนนั้น นายมูกริซ มหาเธร์ได้ลงสมัครชิงตำแหน่งประธานฝ่ายยุวชนของพรรคอัมโนด้วย แต่เขาได้รับคะแนนเป็นลำดับสุดท้ายจากผู้แข่งขันทั้งหมด 3 คน ขณะที่นายไครี จามาลุดดิน บุตรชายของนายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว (“Khairy, Shahrizat Lead Youth And Wanita,” Retrieved November, 20, 2016,

from: <http://www.mysin Chew.com/node/22566>) ต่อมาในเดือนตุลาคม ค.ศ. 2013 นายมุกริซ มหาเธร์เสนอตัวแข่งขันชิงตำแหน่งรองหัวหน้าพรรคอัมโน แต่ต้องพ่ายแพ้ต่อนายฮิชามมุดดิน ฮุสเซ็นน์ (Hishammuddin Hussein) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และมีสถานะเป็นบุตรชายอดีตนายกรัฐมนตรีฮุสเซ็น ออห์น และเป็นลูกพี่ลูกน้องของนายกรัฐมนตรีนาจิบ ราซัค (“Mahathir’s Son Mukhriz Loses UMNO Bid to Najib’s Cousin,” Retrieved November, 20, 2016, from: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2013-10-20/mahathir-s-son-mukhriz-loses-umno-bid-to-najib-s-cousin>) ความพ่ายแพ้ซ้ำซากของนายมุกริซ มหาเธร์ในพรรคอัมโนสะท้อนให้เห็นว่าอิทธิพลของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดในพรรคอัมโนเริ่มลดน้อยลงลงอย่างเห็นได้ชัดถึงแม้ว่านายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดเริ่มไม่พอใจนายนาจิบ ราซัคมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่ด้วยความสัมพันธ์อันดีที่มีมายาวนานก่อนหน้านี้ ทำให้นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดยังคงสงวนท่าทีในกรณีวิพากษ์วิจารณ์นายนาจิบ ราซัค จวบจนกระทั่งการเลือกตั้งทั่วไปของมาเลเซีย ค.ศ.2013 ซึ่งพรรคร่วมรัฐบาลได้รับเลือก 133 ที่นั่ง ขณะที่แนวร่วมฝ่ายค้านซึ่งมีนายอันวาร์ อิบราฮิมหัวหน้ากลับมาลงเลือกตั้งในฐานะผู้นำฝ่ายค้านได้ที่นั่งถึง 89 ที่นั่ง (Khuo Boo Teik, 2013 : 6) ทั้งนี้ผลการเลือกตั้งครั้งนี้สำหรับแนวร่วมรัฐบาลย่อมเสียยิ่งกว่าการเลือกตั้ง ค.ศ. 2008 ด้วยซ้ำไป เมื่อเป็นเช่นนั้น นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดจึงเริ่มเรียกร้องให้นายนาจิบ ราซัคแสดงความรับผิดชอบด้วยการลาออก (James Chin, 2015 : 21) แต่การเคลื่อนไหวดังกล่าวยังไม่ได้รับการตอบรับจากสังคมมากนัก

ความขัดแย้งระหว่างนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดกับนายนาจิบ ราซัคมาถึงจุดแตกหักใน ค.ศ.2015 เมื่อนายนาจิบ ราซัคซึ่งเคยรับปากนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดว่าจะสานต่อโครงการสร้างสะพานเชื่อมมาเลเซียกับสิงคโปร์อีกครั้ง กลับไม่สามารถเจรจาให้นายลี เซียน ลุง นายกรัฐมนตรีสิงคโปร์สนับสนุนโครงการนี้ได้ นายนาจิบ ราซัคจึงต้องประกาศยกเลิกโครงการสร้างสะพานดังกล่าวอีกครั้งหนึ่งในเดือนเมษายน ค.ศ. 2015 ซึ่งทำให้นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดต้องแสดงความรู้สึกผิดหวังว่า

“...เขา (นาจิบ ราซัค) เป็นความหวังของผมตอนปีลาห์
(Pak Lah คือชื่อเล่นที่ชาวมาเลเซียเรียกนายอับดุลลาห์ อาหมัด
บาดาวี-ผู้เขียน) ลาออก เขาบอกผมว่าเมื่อเขาเป็นนายกรัฐมนตรี

สร้างสะพาน แม้รัฐบาลสิงคโปร์จะไม่เอาด้วยก็ตาม แต่แล้วเขาก็ไม่สร้างมัน... มันเป็นอธิปไตยของเรา มันอยู่ในเขตแดนเรา น่าน้ำเรา สะพานครึ่งหนึ่งเป็นของเรา ผมไม่ได้คิดไปแต่ต้องฝั่งสิงคโปร์ นาจิบบอกว่าต้องทำข้อตกลงกับสิงคโปร์ นี่เป็นเอกราชของเราหรือเปล่า หรือเราเป็นส่วนหนึ่งของสิงคโปร์...” (“Najib broke his promise to build ‘crooked bridge’ between Malaysia and Singapore: Ex-PM Mahathir,” Retrieved November, 20, 2016, from: <http://www.straitstimes.com/asia/se-asia/najib-broke-his-promise-to-build-crooked-bridge-between-malaysia-and-singapore-ex-pm>)

นอกจากนี้ในเวลาใกล้เคียงกันได้เกิดเรื่องอื้อฉาวขึ้นกับรัฐบาลมาเลเซียและนายนาจิบ ราซัค เมื่อวารสาร Wall Street Journal รายงานว่ามีการโอนเงินกว่า 23,000 ล้านดอลลาร์จากกองทุน 1 Malaysia Development Berhad (1MDB) ของรัฐบาลเข้าบัญชีส่วนตัวของนายนาจิบ ราซัค โดยการโอนเงินครั้งนั้นเกิดขึ้นช่วงหาเสียงเพื่อการเลือกตั้งทั่วไปของมาเลเซียค.ศ. 2013 กรณีอื้อฉาวนี้ทำให้หลายภาคส่วนในมาเลเซียตั้งแต่คณะรัฐมนตรีบางคน นักการเมืองฝ่ายค้าน นักวิชาการและภาคประชาชนต่างเรียกร้องให้นายนาจิบ ราซัคลาออกจากตำแหน่ง (อภิเชษฐ กาญจนดิฐ, 2559 : 74, 86-87) เหตุการณ์อันอื้อฉาวครั้งนี้เปิดโอกาสให้นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดออกมาเคลื่อนไหวเพื่อขับไล่นาจิบ ราซัคออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยเขาอธิบายสาเหตุว่า

“...บางคนคิดว่าผมอยากให้นาจิบลาออกเพราะเขาไม่สร้างสะพาน ใช่ ผมโกรธที่เขาไม่สร้างสะพาน ... แต่ยังไม่พอที่ผมจะเรียกร้องให้เขาลาออกจากตำแหน่ง...นาจิบทำผลงานได้ดีสมัยที่ผมเป็นนายกฯ...ผมอยากให้นาจิบเป็นนายกฯ ใครก็รู้ว่าผมพยายามแค่ไหนที่ให้อับดุลลาห์ตั้งเขาเป็นรองนายกฯ ซึ่งหมายความว่าเขาจะได้เป็นนายกฯหลังจากอับดุลลาห์...แต่ในฐานะนายกฯ นาจิบล้มเหลวหลายครั้ง ตั้งแต่เขาแต่งตั้งที่ปรึกษาส่วนตัวชาวอังกฤษมาแนะนำว่าควรบริหารประเทศอย่างไร เรา

ได้เอกราชมาตั้งแต่ค.ศ. 1957 และพัฒนาประเทศได้ดีโดยไม่มีพวกอังกฤษ ดูเหมือนนาจิบไม่เชื่อมั่นศักยภาพคนมาเลเซียในการพัฒนาประเทศ...นาจิบลดโควตาที่นั่งในมหาวิทยาลัยและการสนับสนุนทางธุรกิจของภูมิบุตรตรา...เขายกเลิกกฎหมายความมั่นคงภายในตามคำเรียกร้องของฝ่ายค้าน...นาจิบทำการเลือกตั้งได้แก่กว่าอัปดุลลาห์ใน ค.ศ. 2008 เสียอีก...แต่ผมก็ยังสนับสนุนนาจิบ บางครั้งที่เจอกันผมยังเสนอว่ายุทธศาสตร์ชาติผิดพลาด แต่เขาก็เฉย...ผมคิดว่าหากพรรคร่วมรัฐบาลยังเลือกเขาเป็นผู้นำก็คงจะแพ้ในการเลือกตั้งครั้งหน้า...ผมพยายามมองข้ามหลายสิ่งที่เขาผิดพลาด...แต่เมื่อเขาอธิบายให้ประชาชนเข้าใจเรื่องที่มีเงินเป็นพันล้านริงกิตโอนเข้าบัญชีเขาไม่ได้...ผมก็รู้สึกว่าเขาไม่เหมาะสมกับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีกต่อไปแล้ว..." (Mahathir Mohamad. "The Crooked Bridge and Me," Retrieved December, 2, 2016, from: <http://chedet.cc/?p=1669>)

แม้ นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดพยายามเคลื่อนไหวมากขึ้นเพื่อโค่นล้ม นายนาจิบ ราซัค แต่การเคลื่อนไหวดังกล่าวกลับดำเนินไปอย่างยากลำบากเพราะ นายนาจิบ ราซัคซึ่งยึดกุมอำนาจรัฐไว้อย่างมั่นคงสามารถใช้กลไกต่าง ๆ ของรัฐป้องกันตนเองจากการตรวจสอบและการวิพากษ์วิจารณ์ได้เป็นอย่างดี ดังที่เห็นได้ชัด คือ เมื่อมีการเปิดโปงว่ามีเงินในกองทุน 1 MDB หายไปอยู่ในบัญชีส่วนตัวของนายนาจิบ ราซัค ในกรณีนี้ นายนาจิบ ราซัคได้ตั้งกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงจากหลายฝ่าย อาทิ ผู้ตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการบัญชีสาธารณะของรัฐสภา อัยการ ผู้บัญชาการตำรวจ ประธานคณะกรรมการปราบปรามการทุจริตและผู้ว่าการธนาคารแห่งชาติ แต่เพียงไม่นานหลังจากมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการชุดดังกล่าว นายนาจิบ ราซัคกลับมีคำสั่งปลดพนักงานอัยการออกจากตำแหน่ง ขณะที่ประธานคณะกรรมการปราบปรามการทุจริตขออนุญาตลาพักร้อน และมีเหตุการณ์คุกคามผู้ว่าการธนาคารแห่งชาติ รวมถึงมีคำสั่งย้ายตำรวจและเจ้าหน้าที่หลายรายจากตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบในคดีนี้ ทุกช่องทางในการสืบสวนคดีเหล่านี้จึงเป็นไปไม่ได้อีกต่อไป (Mahathir Mohamad. "Bersih," Retrieved December, 2, 2016, from: <http://chedet.cc/?p=1857>) ลักษณะการ

ปกครองแบบอำนาจนิยมของรัฐบาลนายนาจิบ ราซัคเช่นนี้ทำให้นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดออกมาระบุว่านายนาจิบ ราซัค ใช้อำนาจรัฐเพื่อก่อให้เกิด

“...บรรยากาศของความกลัวในประเทศนี้ ผู้คนมากมายที่รู้ว่าเราสูญเสียเงินมหาศาลในโครงการ 1 MDB คนเหล่านี้อยู่ในตำแหน่งที่รู้เรื่องนี้ เพราะเขาเห็นหลักฐานที่เงินหายไป แต่พวกเขากลัวเกินกว่าที่จะทำอะไรได้ เพราะรัฐบาลจะจัดการกับพวกเขา พวกเขาอาจเสียนงาน หรือสัญญาจ้างจากรัฐบาล หรือโอกาสจะได้เลื่อนตำแหน่ง ฯลฯ พวกเขาจึงมาร้องขอให้ผมทำอะไรสักอย่าง...” (Mahathir Mohamad. “Who’s Behind the Crisis,” Retrieved December, 2, 2016, from: <http://chedet.cc/?p=1746>)

ถึงแม้ว่าการที่นายนาจิบ ราซัคใช้อำนาจรัฐเพื่อปกป้องตนเองเช่นนี้อาจทำให้นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดขุ่นเคืองใจ แต่นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด ย่อมไม่อาจปฏิเสธว่าการใช้อำนาจรัฐที่เข้มงวดเพื่อปกป้องผู้นำรัฐบาลในมาเลเซียนั้นเป็นผลผลิตจากสิ่งที่เรียกว่า “ลัทธิมหาเธร์” ซึ่งมีมาตั้งแต่เมื่อครั้งที่เขาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแล้วนั่นเอง

เมื่อการเคลื่อนไหวทางการเมืองในช่องทางปกติทำได้อย่างยากลำบาก นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดจึงพยายามแสวงหาช่องทางใหม่ ๆ เพื่อต่อสู้กับนายนาจิบ ราซัคต่อไป โดยภายใต้ข้อจำกัดเช่นนี้นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดพบว่ามีคนอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเคลื่อนไหวอย่างแข็งขันให้รัฐบาลมาเลเซียรับผิดชอบต่อการทุจริตเงินกองทุน 1 MDB คนกลุ่มนี้คือ ขบวนการการเมืองภาคประชาชนซึ่งที่ผ่านมาเป็นไม้เบื่อไม้เมารัฐบาลมาเลเซียมาตั้งแต่ยุครัฐบาลนายแพทย์ มหาเธร์ โมฮัมหมัด และบัดนี้เครือข่ายขบวนการภาคเอกชนในมาเลเซียซึ่งใช้ชื่อว่า Bersih ได้ริเริ่มจัดการชุมนุมใหญ่ขึ้นในกัวลาลัมเปอร์ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2015 โดยเชิญชวนให้ชาวมาเลเซียออกมาชุมนุมประท้วงกดดันให้นายนาจิบ ราซัคลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในกรณีนี้นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดได้สร้างความประหลาดใจให้แก่ผู้ที่สนใจการเมืองมาเลเซียเมื่อเขาและครอบครัวตัดสินใจเดินทางไปเข้าร่วมการชุมนุมครั้งนี้ ทั้ง ๆ ที่แกนนำจัดการชุมนุมครั้งนี้ล้วนแล้วแต่เคยเป็นคู่ขัดแย้งกับเขามาก่อนทั้งสิ้น โดยนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดให้เหตุผลที่เข้าร่วมการชุมนุมครั้งนี้ว่า

“...บางคนประหลาดใจที่ผมสนับสนุนขบวนการ Bersih... ผมเคยพูดว่าเราไม่ควรใช้การชุมนุมมาสร้างแรงกดดันทาง การเมือง... เพราะเราสามารถรายงานความผิดพลาดนั้นต่อตำรวจและ เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้ แต่ขณะนี้นาจิบทำลายสถาบัน ของรัฐซึ่งเป็นเครื่องมือที่กษัตริย์ของพลเมืองไปแล้ว...ผมจึง เข้าร่วมการชุมนุมในท้องถนนที่จัดโดยขบวนการ Bersih...” (Mahathir Mohamad. “Bersih” Retrieved December, 2, 2016, from: <http://chedet.cc/?p=1857>)

ในสายตาของรัฐบาลมาเลเซียนั้นขบวนการ Bersih คือมวลชนของพรรคฝ่ายค้าน ดังนั้นเมื่อนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดเข้าร่วมการชุมนุมดังกล่าว บรรดาแกนนำใน พรรคอัมโนจึงมองว่านายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดเลือกยื่นฝ่ายตรงข้ามกับพรรคอัมโน แล้วความสัมพันธ์ระหว่างนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดกับนาจิบ ราซัค ตลอดจนแกนนำ ในพรรคอัมโนจึงสิ้นสุดลง ต่อมาบรรดาผู้บริหารพรรคอัมโนส่งสัญญาณความเป็น ปฏิปักษ์ที่ชัดเจนไปยังนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด โดยการที่หัวหน้าเขตเลือกตั้ง ของพรรคอัมโน ประจำรัฐเคดาห์ 14 คน ได้ร่วมลงชื่อถอดถอนนายมูกรีซ มหาเธร์ ออกจากตำแหน่งมุขมนตรีรัฐเคดาห์ และนายนาจิบ ราซัครีบเดินทางไปพบประธาน สภาที่ปรึกษาของสูลต่านรัฐเคดาห์เมื่อวันที่ 29 มกราคม ค.ศ. 2016 เพื่อหารือเรื่องการ ถอนถอนดังกล่าว (“Najib meets Kedah Regency Council over replacement of Mukhriz Mahathir: Reports,” Retrieved January, 10, 2017, from: <http://www.straitstimes.com/asia/se-asia/najib-meets-kedah-regency-council-over-replacement-of-mukhriz-mahathir-reports>) กลยุทธ์ทางการเมืองเช่นนี้ทำให้นายมูกรีซ มหาเธร์ ต้องประกาศลาออกจากตำแหน่งมุขมนตรีรัฐเคดาห์เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2016 โดยเขาอ้างสาเหตุว่ามาจากกรกดดันของรัฐบาลที่ต้องการปิดปากเขาให้เลิกวิพากษ์ วิจารณ์นายกรัฐมนตรี (“Mukhriz resigns as mentribesar,” Retrieved January, 10, 2017, from: <http://www.thestar.com.my/news/nation/2016/02/03/mukhriz-mahathir-resign-mentri-besar/>)

หลังจากนายมูกรีซ มหาเธร์ต้องประกาศลาออกจากตำแหน่งมุขมนตรี ในอีก หนึ่งเดือนต่อมา นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดได้เลือกให้วิธีการที่รุนแรงตอบโต้กลับ

ไปยังพรรคอัมโนอีกครั้งหนึ่ง นั่นคือการที่เขาประกาศลาออกจากพรรคอัมโนอีกคำรบหนึ่งโดยให้เหตุผลว่า

“...ผมออกจากพรรคอัมโน เพราะมันไม่ใช่พรรคอัมโนอีกแล้ว มันคือพรรคที่หุ้มเทเพื่อการสนับสนุนนาจิบ ปกป้องอุมมูซุนาจิบทุกอย่าง แม้ว่าสิ่งที่เขาทำจะผิดก็ตาม...” (“Mahathir quits Umno, calling it ‘Najib’s party’,” Retrieved January, 12, 2017, from: <http://www.straitstimes.com/asia/se-asia/mahathir-quits-um-no-calling-it-najibs-party>)

อย่างไรก็ตามนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดปฏิเสธที่จะตั้งพรรคใหม่โดยกล่าวว่า

“...ผมจะไม่ตั้งพรรคใหม่ เพราะมันยังทำให้แตกแยกมากขึ้น บางคนจะตามมา บางคนจะยังอยู่ ผลสุดท้ายมันจะทำให้พรรคอ่อนแอ พรรคอัมโนยังอยู่ในหัวใจของผมเสมอ...” (“Malaysia’s ex-PM Mahathir quits UMNO again,” Retrieved January, 12, 2017, from: <http://www.channelnewsasia.com/news/asiapacific/2559028.html>)

การลาออกจากพรรคอัมโนอาจเป็นมาตรการกดดันที่นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดเคยใช้ได้ผลมาแล้วเมื่อครั้งที่เขาเคลื่อนไหวขับไล่นายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวีออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี แต่ในครั้งนี้นักลั่นนำมาซึ่งเสียงวิจารณ์ว่าเขาลาออกจากพรรคอัมโนเพราะไม่พอใจที่พรรคอัมโนกดดันจนลูกชายเขาต้องลาออกตำแหน่งมุขมนตรี อย่างไรก็ตามนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดได้ปฏิเสธอย่างแข็งขันว่า

“...บริวารของนาจิบพูดว่าผมอยากให้เขาลงจากตำแหน่ง เพราะเขาไม่สนับสนุนมุกรีซเป็นนายกรัฐมนตรี...ถ้าผมต้องการอย่างนั้นผมควรทำเสียตั้งแต่ตอนเป็นนายกฯและหัวหน้าพรรคอัมโน แต่ผมไม่เคยอนุญาตให้เขาเข้ามาทำงานในพรรค หรือลงสมัครรับเลือกตั้ง...มุกรีซไม่ได้เป็นสมาชิกอัมโนด้วยซ้ำเพราะสาขาพรรคอัมโนในพื้นที่ซึ่งผมเป็นหัวหน้าเขตปฏิเสธใบสมัครของเขา...เขาเพิ่งเล่นการเมืองเมื่อค.ศ.2008 นี้เอง...เมื่อเกิดเหตุการณ์

1MDB ผมเลิกสนับสนุนนาจิบ ส่วนมุกริซก็วิจารณ์นาจิบ นาจิบ
จึงหาทางให้มุกริซพ้นจากตำแหน่งมุขมนตรี มันง่ายมากถ้าผม
อยากจะช่วยมุกริซ เพียงแค่ผมทำเป็นไม่รู้ไม่เห็นความผิดของ
นาจิบก็พอ แต่ผมไม่ทำ เพราะผมไม่ได้กังวลอนาคตของมุกริซ
ผมกังวลเรื่องหยุดนาจิบไม่ให้ทำลายประเทศนี้มากกว่า...”
(Mahathir Mohamad. “Mukriz and Me,” Retrieved January,
12, 2007, from: <http://chedet.cc/?p=2136>)

การที่นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดลาออกจากการเป็นสมาชิกอัมโนทำให้เขา
สามารถเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อโจมตีนายนาจิบ ราชคัมมากขึ้น แต่ในทางกลับกัน
บรรดาผู้บริหารพรรคอัมโนก็ตอบโต้เขากลับคืนมาอย่างรุนแรงเช่นกันเมื่อสภาสูงสุด
ของพรรคอัมโนมีมติขับมุกริซ มหาเธร์ออกจากพรรคอัมโน พร้อม ๆ กับอดีตรอง
นายกรัฐมนตรีมูฮยิดดิน ยาสซินในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2016 โดยระบุเหตุผลว่าทั้งสอง
วิพากษ์วิจารณ์นายนาจิบ ราชคัมหัวหน้าพรรคอัมโนอย่างรุนแรง (“UMNO sacks former
Malaysian DPM Muhyiddin Yassin and Mukhriz Mahathir,” Retrieved January,
15, 2007, from: <http://www.channelnewsasia.com/news/asiapacific/umno-sacks-former/2901884.html>)

หลังจากนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดและบุตรชายมิได้มีสถานะเป็นสมาชิก
พรรคอัมโนอีกแล้ว นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดจำเป็นต้องแสวงหาแนวทางใหม่ใน
การต่อสู้ และในที่สุดตัวเขาเปิดเผยว่าอาจต้องทำในสิ่งที่เคยปฏิเสธไว้ก่อนหน้านี้ นั่นคือ
การก่อตั้งพรรคการเมืองใหม่เพื่อต่อสู้ทางการเมืองในรัฐสภาและในวันที่ 5 สิงหาคม
ค.ศ. 2016 นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด และบุคคลใกล้ชิดจัดประกาศก่อตั้งพรรคพรรค
สหประชาชนมาเลเซียขึ้น โดยนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดรับตำแหน่งประธานที่
ปรึกษาพรรค นายมูฮยิดดิน ยาสซิน อดีตรองนายกรัฐมนตรีที่ถูกขับออกจากพรรค
อัมโนเป็นหัวหน้าพรรคและนายมุกริซ มหาเธร์เป็นรองหัวหน้าพรรค (“Muhyiddin
register Mahathir’s New Party: Party Pribumi Bersatu Malaysia,” Retrieved
December, 2, 2016, from: <http://www.straitstimes.com/asia/se-asia/muhyiddin-registers-mahathirs-new-party>) ทั้งนี้ นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด
ให้เหตุผลถึงความจำเป็นที่ต้องก่อตั้งพรรคใหม่ว่า

“...มันไม่ควรจะมีพรรคใหม่หรือก ถ้าพรรคผู้นำรัฐบาลทำหน้าทีตามเป้าหมายที่วางไว้...แต่เมื่อนาจิบทำผิดในกรณี 1MDB...และยังยึดอำนาจในพรรคไว้อย่างมั่นคง...มันพิสูจน์แล้วว่าไม่มีทางเปลี่ยนผู้นำพรรค และพรรคอัมโนไม่อาจเรียกความนิยมจากประชาชนได้อีกแล้ว...พรรคใหม่เท่านั้นที่จะฟื้นฟูเกียรติภูมิของประเทศได้...พรรคใหม่จะฟื้นฟูประชาธิปไตยและหลักกฎหมายซึ่งหายไปในยุคนาจิบ...จะส่งเสริมการแบ่งแยกอำนาจระหว่างนิติบัญญัติ ตุลาการและบริหาร..จะสอบสวนการทุจริตที่ประชาชนคลางแคลงใจและรายงานผลการสืบสวนต่อประชาชน...ผู้สังเกตการณ์เลือกตั้งจากต่างชาติต้องเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ในการเลือกตั้ง...กรรมการต่อต้านการทุจริตต้องมาจากภาคประชาชน... พรรคอัมโนทำสิ่งเหล่านี้ไม่ได้อีกแล้ว นี่เป็นเหตุผลว่าทำไมจึงต้องตั้งพรรคใหม่ขึ้นมา...” (Mahathir Mohamad. “What A New Party?,” Retrieved December, 2, 2016, from: <http://chedet.cc/?p=2211>)

หลังจากก่อตั้งพรรคการเมืองใหม่เรียบร้อยแล้วนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด ในวัยเกินกว่า 90 ปีได้เริ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองในมิติที่หลากหลายและชวนประหลาดใจอย่างต่อเนื่อง อาทิ การที่เขาเดินทางไปปรากฏตัวที่ศาลอาญาเมื่อวันที่ 5 กันยายน ค.ศ. 2016 ขณะที่นายอันวาร์ อิบราฮิม “อดีตทายาทและศัตรูทางการเมือง” คนสำคัญของเขาเดินทางมาขึ้นศาล (“Dr Mahathir Mohamad meet Anwar Ibrahim after 18 years,” Retrieved December, 2, 2016, from: <http://www.channelnewsasia.com/news/asiapacific/dr-mahathir-mohamad-meets-anwar-ibrahim-after-18-years/3101536.html>) การเผชิญหน้าครั้งนี้นับลงที่ทั้งสองฝ่ายจับมือกันอย่างขึ้นมีนต่อหน้าสื่อมวลชนจำนวนมากราวกับลิ้มความหลังเมื่อครั้งที่นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดใช้อำนาจรัฐอย่างไม่เป็นธรรมจนทำให้นายอันวาร์ อิบราฮิมต้องโทษคุมขังอยู่หลายปี การพบปะกันครั้งนี้กลายเป็นที่สนใจของชาวมาเลเซียจำนวนมากและนำไปสู่ข้อสังเกตที่ว่าทั้งสองอาจยุติความขัดแย้งทางการเมืองที่มียาวนานเพื่อร่วมมือกันโค่นล้มนายนาจิบ ราชคฺลงจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

ต่อมานายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด ยิ่งเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างเข้มข้นขึ้น และเมื่อขบวนการ Bersih ประกาศว่าจะจัดชุมนุมครั้งอีกครั้งหนึ่งเพื่อขับไล่ นายนาจิบ ราซัค ออกจากตำแหน่ง นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด ได้ออกมากล่าวว่าเขาจะเข้าร่วม การชุมนุมครั้งนี้อย่างแน่นอนและได้ตอบโต้ผู้ที่ไม่ต้องการให้เขาเข้าร่วมการชุมนุมใน ครั้งนี้ว่า “...ถ้าไม่ให้สิทธิผู้นำในอดีตมาร่วมการชุมนุมครั้งนี้ ก็คงเป็นการมอบสิทธิให้ ผู้นำคนปัจจุบันได้ฉ้อฉล...” (Mahathir Mohamad. “Demonstration,” Retrieved December, 2, 2016, from: <http://chedet.cc/?p=2337>) และต่อมานายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดและภรรยาได้เดินทางเข้าร่วมชุมนุม Bersih 5.0 ในวันที่ 19 พฤศจิกายน ค.ศ. 2016 (“Dr Mahathir heading to Bersih 5 rally,” Retrieved December, 2, 2016, from: <http://www.thestar.com.my/news/nation/2016/11/19/bersih-5-dr-mahathir-heading-to-dataran-merdeka/>)

ยิ่งกว่านั้น นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด ยังได้สร้างความประหลาดใจให้แก่เวทีทางการเมืองมาเลเซียอย่างต่อเนื่อง เมื่อเขาเดินทางไปปรากฏตัวในเวทีประชุมใหญ่ ของพรรคกิจประชาธิปไตย (Democratic Action Party : DAP) ซึ่งเป็นพรรคฝ่ายค้าน คู่ปรับสำคัญเกือบตลอดระยะเวลาที่เขาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยนายแพทย์ มหาเธร์ โมฮัมหมัดได้พบปะพูดคุยกับแกนนำอาวุโสของพรรคนี้ที่เคยขับเคี่ยวกับเขา มาอย่างยาวนาน อาทิ ลิม กิต เสียง (Lim Kit Siang) อดีตหัวหน้าพรรคซึ่งครั้งหนึ่ง นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดเคยสั่งลงโทษถึงขั้นจำคุกมาแล้ว รวมถึงนางวัน อาซิซซะห์ วัน อิศมาอิล (Azizah Wan Ismail) ภรรยาของนายอันวาร์ อิบราฮิม ที่มาร่วมงานใน ฐานะแกนนำสำคัญของแนวร่วมพรรคฝ่ายค้านในปัจจุบัน โดยหลังการประชุม ดังกล่าวเสร็จสิ้นลง นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดกล่าวว่าตัวเขาเคยเข้าใจพรรคกิจ ประชาธิปไตย ผิดไปว่ามุ่งทำเพื่อชาวจีนในมาเลเซียเท่านั้น แต่บัดนี้เขาเข้าใจแล้วว่า พรรคนี้มุ่งทำเพื่อประชาชนมาเลเซียทุกเชื้อชาติ (อภิเชษฐ กาญจนดิฐ, 8 ธันวาคม 2559 : 8)

การเคลื่อนไหวทางการเมืองของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดนับตั้งแต่ ค.ศ. 2015 เป็นต้นมา นับวันยิ่งน่าจับตามากขึ้น เพราะไม่เพียงแต่นักการเมืองอาวุโสผู้นี้จะสามารถเคลื่อนไหวทางการเมืองได้อย่างหลากหลาย ทั้งในแง่การเคลื่อนไหวในโลก สาระสนเทศสมัยใหม่ การก่อตั้งพรรคการเมือง แม้กระทั่งการแสวงหาความร่วมมือ กับอดีตคู่ขัดแย้งทางการเมืองที่สำคัญของตนเอง ยิ่งก้าวใหม่ทางการเมืองของ

นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดในครั้งนี้นี้สร้างความระส่ำระสายให้แก่นายนาจิบ ราซัค และพรรคร่วมรัฐบาลอย่างยิ่ง เพราะทำให้นายนาจิบ ราซัคต้องใช้พื้นที่สื่อของรัฐเพื่อตอบโต้นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดอีกหลายครั้ง อาทิ การกล่าวหานายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดว่าเป็นผู้ทรยศต่อชาวมลายูเนื่องจากร่วมมือกับพรรคฝ่ายค้าน (Syed Jaymal Zahil. "At MARA anniversary event, Najib calls Dr M a traitor to Malay cause," Retrieved January, 4, 2017, from: <http://www.themalaymailonline.com/malaysia/article/at-mara-anniversary-event-najib-calls-dr-m-a-traitor-to-malay-cause>) และเป็นผู้อยู่เบื้องหลังการแตกแยกและความพังพินาศของประเทศมาเลเซีย ("Najib blames Anwar, Dr M for country's race woes." Retrieved January, 4, 2017, from: <http://www.themalaymailonline.com/malaysia/article/najib-blames-anwar-dr-m-for-countrys-race-woes>) ซึ่งทำที่เช่นนี้ของนายนาจิบ ราซัคสะท้อนให้เห็นความหวั่นวิตกที่เขามีต่อการเคลื่อนไหวทางการเมืองของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดได้เป็นอย่างดี

สรุป

นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัด เป็นหนึ่งในนายกรัฐมนตรีที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์มาเลเซีย ซึ่งวิสัยทัศน์และการมุ่งมั่นทำงานหนักของเขาได้ฝากความเจริญก้าวหน้าของประเทศมาเลเซีย จนอาจกล่าวได้ว่าเกือบครึ่งในโครงการพัฒนาประเทศของรัฐบาลมาเลเซียเป็นผลมาจากการทำงานของบุคคลผู้นี้ ทั้งนี้แนวคิดและการพัฒนาประเทศเหล่านั้นเป็น "มรดกทางการเมือง" ของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดที่ยังคงดำรงอยู่จนถึงปัจจุบัน แต่หลังก้าวลงจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีใน ค.ศ. 2003 บรรดาผู้นำมาเลเซียรุ่นต่อมามีได้ให้ความสำคัญหรือสืบสาน "มรดกทางการเมือง" เหล่านี้ ทำให้นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดหวนกลับคืนสู่เวทีการเมืองอีกครั้งหนึ่งเพื่อโค่นล้มบรรดาผู้นำทางการเมืองรุ่นใหม่ซึ่งเคยเป็นทายาททางการเมืองของเขา

ถึงแม้ว่านายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดยังคงมีบารมีทางการเมือง แต่การเคลื่อนไหวทางการเมืองในเวลานี้กลับทำได้อย่างยากลำบาก เพราะตัวเขาต้องต่อสู้กับบรรดาผู้นำทางการเมืองรุ่นใหม่ที่สามารถนำกลไกต่าง ๆ ของรัฐมาปกป้องตัวเองและสามารถใช้กลไกเหล่านั้นมาตอบโต้ นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดได้อย่างรุนแรง ซึ่งกระบวนการ

เช่นนี้เป็นสิ่งที่นายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดเป็นผู้นำมาใช้เมื่อครั้งดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี จึงอาจกล่าวได้ว่าการเคลื่อนไหวทางการเมืองของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดระยะนี้เป็น การต่อสู้ของ “นายแพทย์มหาเธร์” กับ “ลัทธิมหาเธร์” เพื่อพิทักษ์ “มรดกของมหาเธร์” นั่นเอง อย่างไรก็ตามการเคลื่อนไหวทางการเมืองของนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดมีส่วนลดทอนความน่าเชื่อถือของนายอับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวี จนทำให้ต้องลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และเป็นอุปสรรคสำคัญทางการเมือง และการบริหารประเทศของนายนาจิบ ราชัดคนายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน ซึ่งการเคลื่อนไหวของทางการเมืองนายแพทย์มหาเธร์ โมฮัมหมัดจะก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ถึงระดับใดคงต้องรอพิสูจน์จากคะแนนเสียงของพรรค สหประชาชนมาเลเซียซึ่งจะลงแข่งขันชิงอำนาจรัฐกับพรรคอัมโนในการเลือกตั้งทั่วไปของมาเลเซียค.ศ. 2018 อีกครั้งหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

- ‘มหาเธร์’ จี ‘อับดุลเลาะห์’ ลาออก. (2550, 24 เมษายน). **ผู้จัดการรายวัน**. หน้า 8.
- ‘มหาเธร์’ เมินพรรคไล่-ลั่นจวก ‘บาดาวี’ (2549, 28 มิถุนายน). **ข่าวสด**. หน้า 7.
- ‘มหาเธร์’ ค้านสร้างตึก 100 ชั้น ในกัวลาลัมเปอร์ หวั่นลบลายตึกแฝดเปโตรนาส (2553, 30 พฤศจิกายน). **ผู้จัดการรายวัน**. หน้า 2.
- ‘มหาเธร์’ ชัด ‘อับดุลเลาะห์’ แยกเอง บริหารเศรษฐกิจ-การต่างปท.ผิด (2549, 24 ตุลาคม). **ผู้จัดการรายวัน**. หน้า 8.
- ‘มหาเธร์’ ลาออกจากอัมโน ทิ้งระเบิดใส่ ‘บาดาวี’. (2551, 20 พฤษภาคม).
- โพสต์ทูเดย์**. A13.
- ‘มหาเธร์’ ย้ำชัดจะไม่ไปจากพรรคอัมโน. (2549, 29 มิถุนายน). **ผู้จัดการรายวัน**, หน้า 8.
- ‘มหาเธร์’ เข้าผ่าตัดบายพาส. (2550, 4 กันยายน). **กรุงเทพธุรกิจ**. หน้า 16.
- บาดาวีลั่น อีก 2 ปีทิ้งเก้าอี้ นายกษ. (2551, 14 กรกฎาคม). **คม ชัด ลึก**. หน้า: 11.
- ผ่าตัดข้ามมหาเธร์. (2550, 24 กันยายน). **ข่าวสด**. หน้า 7.

พรรคอัมโนบีบ 'มหาธีร์' ทิ้งตำแหน่งงานเอกชน. (2549,31 ตุลาคม). **โลกวันนี้**.

หน้า 4.

พรรคอัมโนประชุมจี 'บาดาวี' ลาออก. (2551, 2 เมษายน). **กรุงเทพธุรกิจ**. หน้า 33.

มหาเธร์ฟ้าตัดอีกเพราะติดเชื้อ. (2550, 24 กันยายน). **ผู้จัดการรายวัน**. หน้า 4.

มหาเธร์ยังดี้อ จวกบาดาวีต่อ ไม่พอใจผลถก (2549, 23 ตุลาคม). **โพสต์ทูเดย์**.

หน้า A 13.

มหาธีร์เข้าโรงพยาบาล. (2550, 12 กุมภาพันธ์). **กรุงเทพธุรกิจ**. หน้า 16.

มหาธีร์เข้าไอซียู หายใจลำบาก. (2550, 15 พฤษภาคม). **กรุงเทพธุรกิจ**. หน้า 16.

มหาธีร์กลับเข้าพรรคอัมโนแล้ว. (2552, 5 เมษายน). **คม ชัด ลึก**. หน้า 12.

มหาธีร์ประกาศหวนคืนการเมือง. (2552, 29 มีนาคม). **คม ชัด ลึก**. หน้า 12.

มหาธีร์พ้นโรคมอแล้ว (2550, 22 ตุลาคม). **มติชน**. หน้า 21.

มหาธีร์อัดบาดาวีตั้งรัฐตำรวจ พันทุจริตน้ำมันแลกอาหารอิรัก. (2549, 24 ตุลาคม).

คม ชัด ลึก. หน้า 12.

อดีตรมต.มาเลเซียอาสาสงบศึกมหาเธร์-อับดุลเลาะห์. (2549, 3 กรกฎาคม).

ผู้จัดการรายวัน. หน้า 8.

เพลต, ทอม.(2555). จับเข้าคุมมหาธีร์ โมฮัมหมัด. กรุงเทพฯ: **มติชน**.

ชัยโชค จุลศิริวงศ์. (ม.ป.ป.). รัฐ กับ “การทุจริต” ในมาเลเซีย. ใน อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์

และชปา จิตต์ประทุม (บรรณาธิการ). **วิกฤตการณ์มาเลเซีย : เศรษฐกิจ**

การเมือง วัฒนธรรม. (หน้า 47-70). กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ติรณ พงศ์เมฆพัฒน์. (2542). ข้อสังเกตเกี่ยวกับทางออกของนโยบายเศรษฐกิจ

มาเลเซีย. ใน อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์และชปา จิตต์ประทุม (บรรณาธิการ).

วิกฤตการณ์มาเลเซีย: เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม. (หน้า 19-46).

กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อภิเชษฐ กาญจนดิฐ. (2559). การเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชาติสังคมใน

มาเลเซีย. **วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ**,

11 (1), 63-93.

อภิเชษฐ กาญจนดิฐ. (2559, 8 ธันวาคม). มหาเธร์ เสือเด่าไม่ลั่นลาย. **กรุงเทพธุรกิจ**.

หน้า 8.

- Not Yet Out of Mahathir's Shadow. (January 2004). **The Economist**, p. 25.
- Beware The Return of Mahathirism. Retrieved November, 15, 2016,
from: <http://www.mysinchew.com/node/22584?tid=14>.
- Dr M on Najib's 10 Days, Retrieved November, 18, 2016,
from: <http://www.malaysia-today.net/dr-m-on-najibs-100-days/>.
- Dr M: Nazri a 'hatchet man, Retrieved November, 10, 2016, from:
<http://www.thesundaily.my/node/173586>.
- Dr Mahathir heading to Bersih 5 rally, Retrieved December, 2, 2016,
from : <http://www.thestar.com.my/news/nation/2016/11/19/bersih-5-dr-mahathir-heading-to-dataranmerdeka/>.
- Dr Mahathir Mohamad meet Anwar Ibrahim after 18 years, Retrieved
December, 2, 2016 from: <http://www.channelnewsasia.com/news/asiapacific/dr-mahathir-mohamad-meets-anwar-ibrahim-after-18-years/3101536.html>.
- Former PM Mahathir says Malaysia has 'no guts. (2006, May,3). **Business Day**. 5.
- Khairy, Shahrizat Lead Youth And Wanita. Retrieved November, 20, 2016,
from: <http://www.mysinchew.com/node/22566>.
- Mahathir quits Umno, calling it 'Najib's party'. Retrieved January, 12, 2017,
from: <http://www.straitstimes.com/asia/se-asia/mahathir-quits-umno-calling-it-najibs-party>.
- Mahathir steps up criticism of Abdullah. (2006, June, 13). **Business Day**. p. 4.
- Mahathir steps up criticism of Abdullah. (2006, June, 13). **Business Day**. p.4.
- Mahathir's Son Mukhriz Loses UMNO Bid to Najib's Cousin. Retrieved
November, 20, 2016, from : <https://www.bloomberg.com/news/articles/2013-10-20/mahathir-s-son-mukhriz-loses-umno-bid-to-najib-s-cousin>.
- Malaysia's ex-PM Mahathir quits UMNO again. Retrieved January, 12, 2017,
from : <http://www.channelnewsasia.com/news/asiapacific/2559028.html>.

- Muhyiddin register Mahathir's New Party. Party Pribumi Bersatu Malaysia, Retrieved December, 2, 2016, from: <http://www.straitstimes.com/asia/se-asia/muhyiddin-registers-mahathirs-new-party>.
- Mukhriz resigns as mentribesar. Retrieved January, 10, 2017. from: <http://www.thestar.com.my/news/nation/2016/02/03/mukhriz-mahathir-resign-mentri-besar/>.
- Najib blames Anwar, Dr M for country's race woes. Retrieved January, 4, 2017. from : <http://www.themalaymailonline.com/malaysia/article/najib-blames-anwar-dr-m-for-countrys-race-woes>.
- Najib broke his promise to build 'crooked bridge' between Malaysia and Singapore: Ex-PM Mahathir. Retrieved November, 20, 2016. from: <http://www.straitstimes.com/asia/se-asia/najib-broke-his-promise-to-build-crooked-bridge-between-malaysia-and-singapore-ex-pm>.
- Najib meets Kedah Regency Council over replacement of Mukhriz Mahathir: Reports. Retrieved January, 10, 2017, from: <http://www.straitstimes.com/asia/se-asia/najib-meets-kedah-regency-council-over-replacement-of-mukhriz-mahathir-reports>.
- UMNO sacks former Malaysian DPM Muhyiddin Yassin and Mukhriz Mahathir. Retrieved January, 15, 2007. from: <http://www.channelnewsasia.com/news/asiapacific/umno-sacks-former/2901884.html>.
- Abdullah-Mahathir row Frustrated M'sian PM strikes back" (2006, October, 28). **The Nation**. p. 4A.
- Bridget Welsh.(2005). "Malaysia in 2004 : Out of Mahathir's Shadow?". **Asian Survey**, 45 (1), 153-160.
- Brown, David. (1994). **The State and Ethnic Politics in Southeast Asia**. London : Routledge.
- Derichs, Claudia. (2007). Malaysia in 2006: An Old Tiger Roars. **Asian Survey**, 47(1), 148-154.

- Ganesan, N.. (2004). Malaysia in 2003: Leadership Transition with a Tall Shadow. **Asian Survey**. 44(1), 70-77.
<https://www.youtube.com/watch?v=iIVhgFz6SNY> Retrieved November, 10, 2016.
- Ibrahim, Anwar. (2007). Malaysian Mudlinging in Nathaniel Tan (Eds). **Mahathir VS. Abdullah Covert Wars & Challenged Legacies**. (p.3-5). Selangor: Kinibooks.
- James Chin. (2015). **Malaysia Post-Mahathir Adecade of Change**. Singapore: Marshall Cavendish Editions.
- Kershaw, Roger. (2001). Monarchy in South-East Asia The Face of Tradition in Transition. London : Routledge.
- Khoo Boo Teik. 13th General Election in Malaysia: Issue, Outcome and Implication, 1-8. Retrieved December, 25, 2016. from: http://www.ide.go.jp/Japanese/Publish/Download/Kidou/pdf/2013_malaysia_03.pdf.
- Lopez, Graig. The Pharaoh Returns?. Retrieved November, 15, 2016. from: <http://www.newmandala.org/the-pharaoh-returns/>.
- Lopez, Leslie. (December 25, 2003 – January 1). He’s No Mahathir, and That’s O.K.. **Far Eastern Economic Review**, 13.
- Mahathir Mohamad. Bersih. Retrieved December, 2, 2016, from: <http://chedet.cc/?p=1857>.
- Mahathir Mohamad. Mukriz and Me. Retrieved January, 12, 2007. from: <http://chedet.cc/?p=2136>
- Mahathir Mohamad. The Crooked Bridge and Me. Retrieved December, 2, 2016. from: <http://chedet.cc/?p=1669>.
- Mahathir Mohamad. Who’s Behind the Crisis. Retrieved December, 2, 2016. from : <http://chedet.cc/?p=1746>.
- Milne, R.S. and Diane K. Mauzy. (1999). **Malaysian Politics under Mahathir**. London: Routledge.

- Mohamad, Mahathir. (2011). **A Doctor in the House: The Memoirs of Tun Dr Mahathir Mohamad**. Kuala Lumpur: MPH Group Publishing.
- Mohammad, Mahathir bin. (1980). **The Malay Dilemma**. Selangor: Percetakan Polygraphic. Sdn. Bhd.
- Samad, Paridah Abd. (2008). **Abdullah AhamadBadawiA New breeze in Malaysia Politic**. Kuala Lumpur: Partisan Publication.
- Soong, Kua Kia. (2009). **SUARAM 20 Years Defending Human Rights**. Petaling Jaya: SUARAM. Syed Jaymal Zahil. At MARA anniversary event, Najib calls Dr M a traitor to Malay cause.
- Retrieved January, 4, 2017, from: <http://www.themalaymailonline.com/malaysia/article/at-mara-anniversary-event-najib-calls-dr-m-a-traitor-to-malay-cause>.
- Teik, Khoo Boo. (1995). **Paradoxs of Mahathirism: An Intellectual Biography of Mahathir Mohamad**. Kuala Lumpur: Oxford university press.
- Wain, Barry. (2010). **Malaysian Maverick: Mahathir Mohamad in Turbulent Times**. New York : Palgrave Macmillan.